

Gheorghe Mocuța

Balada profului de francă

OPERA OMNIA

TIPO MOLDOVA

Gheorghe Mocuța

Balada profului de francă

Colecția OPERA OMNIA – Poezie contemporană

Coordonator serie: Valeriu Stancu

Consultant științific: Cătălin Bordeianu

Redactor: Aurel Ștefanachi

Coperta: Cristian Almășanu

ISBN 978-973-168-539-7

Tipo Moldova

Iași, 2011

Gheorghe Mocuța

Balada profului de francă

Editura TipoMoldova, Iași 2011

Îngerul ridică lespedea

(1992)

motto :

”Îngerul este creatura în care apare deja realizată transformarea vizibilului în invizibil pe care noi o desăvârșim.”
(Rainer Maria Rilke)

“cu fiecare închidere ce se deschide ființa își face încercarea.”
(Constantin Noica)

I. mic tratat asupra naufragiului

poem de întâmpinare

« Je te salue
Jenny Merveille
Ma poésie assassinée »
(Albert Vidalie)

a te sătura de apusul soarelui regizat
a-ți scoate zilele & nopțile la mezat
a fi nodul gordian dintre mamă și pater
a opri hemoragia bătrânului crater
a fi *poor yorick* ajutor de gropar
a fi femeie goală pe dinăuntru și pe dinafară
a fi nisipul fin din pipota păsării de aer
a împăia o limbă moartă și-a face din gramatici caer

a fi cartea lumii ce-și devoră copertile
aruncați cu pietre-n cuvinte bateți-le
a intra-n piramidă prin holul academiei
a-mpărăți regatul nebuniei
a călăuzi lava viciilor tale spre ventrilogul ocean
a lua interviu unui câine logodit cu o stewardesă de-un an
a-i citi primului om în palmă și
a te cunoaște pe numele adevărat – ci

lăsați poemul să vină la mine domnilor
e prea devreme pentru a sparge tăcerea.

balada sinelui

m-ascund de al pronieii nu
tăceri – antilopele *gnu*

chemare spre marele tot
de mână cu fiicele - *loth*

efebi ne aducem aminte
de cartea cu sacre cuvinte

aceeași o soră răsai
din pântecul harpiei – vai

metaforă – spaimă cuminte
profani ne oprim la cuvinte.

balada înălțării

vin' cu mine-n rai
dalbe cir-lir-lai

viermilor ce-au ros
dulcele tău os

le vom fi curat
boală herostrat

gradena holteie
de a fi femeie

greabănul surpat
de a fi bărbat

androgini cu streche
de a fi pereche

ci aleși de Domnul
ne junghia-va somnul.

mic tratat asupra naufragiului

mă recunosc în acest pasaj deocheat :
spre horbotele mării mă întărâtă mersul
tălpile-ți ard pe marea de asfalt
și-n herghelii albastre îmi obolesc reversul.

de o mare livrescă legată-n azur
de *melville* urmărit de o albă balenă
de caverne subsoluri ediții de lux
romanele mării s-au scris în arenă.

o mare livrescă-n secante poeme
ascute la colții cartaginei când
cu mâinile arse de calea lactee
ne spargem cimpoiul aceluiași gând :

să-l ascultăm – oho – până la capăt
pe monstrul fără ostentații
ahab – arbiter elegantiarum
oracular briceag de divinații.

mergerea sufletului pe ape

brăzdase carnea mării până la os
pe nesimțite corabia venise
un tatuaj cu răscolite semne
din care nebunia năvălise.

de sufletul meu necunoscut
pe nesimțite o corabie se apropie
cu respirația egală egală
precum vânătorul de dropie.

terfelind pasaje din *mica sirenă*
pe nesimțite corabia mă devoră
echipajul horcăie de-atâta decădere
marea-și desparte apele la proră.

ca sfântul duh aspirat de viduri
ușor corabia se-nalță-n poem
jos alchimia florei m-acoperă cu riduri :
boemă frontieră – involuntar blestem.

interogarea văzduhului

“is anybody there?”
(*The day after*)

iubita doarme-n plasa dimineții
ca o reptilă-n oul luciferic
urcă pe cer un soare cadaveric
peripatetizând vioi treceau poeții

eu mă întrec cu prietenii-n libații
printre soldați ce mutilează cerul
catalogând zăpada și eterul
sau anotimpul marilor migrații.

ne tutuiește secolul în jeans
trăim în miezul unui ev aprins
semnalele de-alarmă sunt confuze

mulți se retrag ca melcul între file
pecetluindu-și degetul pe buze –
discreți și calofili torcând idile.

interogarea adâncului

aștept un vânt homeric dinspre nord
cald recviem al primului război
șopârlă rece-a vremurilor noi
s-arunce-n ape-adânci deceniul mort.

limba coclită-n gura europeii
a decretat recursul la metodă
dar pacea a rămas o tristă odă
ce dă puteri și omului și grotei.

trag după mine un imens năvod
și mulți pescari conduși de-un voievod
în pliurile mării mă ascund

pește utopic port în mațe-un om
ce-a fost abis și demon zeu atom –
dormim pe rând să nu ne dăm la fund.

balada profului de francă

's-un prof cu def
dar fără grad
introvertit
și retrograd
naveta-n sus
naveta-n jos
clipet sfios
mers nesupus

errez suav
spre satul șvab

zilnic planeta
o măsur
c-un autobuz
aspirator
stau la șosea
pe vreme rea
și-n alte părți
cu nasu-n cărți
s-ajungi e-un chin
la Sanktmartin

errez galant
spre Schwabenland

pe teze scriu
cu pixul roș
(papa-n sicriu
e. ș-al meu moș)

errai sfioși
sub chiparoși

v'la la france
un hexagon
unde-o fi mas
françois villon?

errează-n van
spre *neiges d'antan*

chiar *notre-dame*
și podul nou
n-aveau tam-tam
și nici metrou

un sfinx ciobit
na-po-lé-on
în vechiul dom
a ațipit

errează fix
la sumbrul styx

iar *tour-eiffel*
nu fu de fel
nici prin văleat
prea agreat

errează-n zori
cu capu-n nori

la *moulin-rouge*
muzică rock
domnii-s mofluji
la belle epoque!

erra-vor toți
pe patru roți

sub obelisc'
ul fără miez
flașneta risc'
o *marseillaise*.
sieur jean-paul
sun-un talang
e mort de gaulle
viv'l' président

erra-vor crez
în *père-lachaise*

ca un *clochard*
mă plimb pe chei
printre borfași
și domni atei

Dieu se meurt
qui' a pas de chance
et je demeure
et vive
et vive
le professeur
et vive la france!

punerea în abis

călătorim între coperțile oceanului tari
umbre caniculare se-nfruptă din noi
spânzurătoarea zenitului – colac de salvare –
ne-aruncă-n pecinginea orelor moi

cu unghii rozalbe o mână poroasă
ne cheamă-n placenta albastrelor zări
spre oaze pierdute și porturi orfane –
răspundem cu-n scâncet duioasei chemări

în puțuri secate cu șerpilii alături
veninul frățesc ne-alăptează în rut
ca-n chitul lui *iona* rostim evanghelii –
de șapte ori șapte *ninivele* put

povara geroasă a cerului șubred
ne cade în șase organe de simț
trapezul de junghiuri lactee al nopții
ne-aruncă în gura cu-o mie de zimți.

pe puntea coclită de jetul tăcerii
robinetul hulei a rămas deschis
încă un apus în jurnalul poetului
delfinul-virgulă și punctul proscris

pereții dubli ai foamei conspiră
mateloții vomau aplecați peste margini
mesaje în sticle și-n guri de rechini –
în jurnalul poetului albiseră pagini.

ea arde ca torța în lațul nocturn
prăvălită pe schela de oase albite
metafora suptă a morții albastre
ce cască abise în guri și-n orbite.

cuvântul mistic

I

«Omorât ai fost, Cuvinte, dar nu te-ai
despărțit de trupul pe care l-ai avut »
(*Canonul Sâmbetei celei Mari*)

Dumnezeu – cuvântul - fiul său poemul
se rotesc pe ceruri vulturii de plumb
răsucind în carnea hoților blestemul
sfinții duc ioanul și-n iordan incumb'

lunile albastre secere perverse
tremură lehuze-n pânzele eline
peste creste albe leneșe averse
au surprins misterul nopților creștine

lipicios sacâzul primelor vocale
Dumnezeu - cuvântul – fiul nenăscut
nu-i făcut poemul din orgii orale
e proscris sărutul disperat și mut.

II

Dumnezeu – cuvântul – diavoli-eresuri
duhul sfânt pe ape intră-n agonie
chiparosul mistic plin de înțelesuri
își asmute umbra sacră ciocârlie

grecia plurală își desface vraja
se martirizează tânăra grecime
a mediteranei zemuiește coaja
cavernos azurul – *rex melancholiae*

prin nisip scursoare patruzeci de zile
Dumnezeu – cuvântul – diavoli-anticriști
ispitim poemul noilor azile
patruzeci de zile însetați și triști.

II. spectrul muzicii negre

încercare asupra emoției

ce fac eu acum?
m-am oprit
și respir
în ritmul unui poem
infinit.
aerul proaspăt
e cheia de boltă
a serii.
gura bolborosește cuvinte
înroșite în sânge
emoția slăbește lațul.
răcoarea pătrunde în creier.

o bătaie de inimă:
se năruie totul.

frumoasa prizonieră

fascinația unui obiect strălucitor
cu mii de picioare
ce se strecoară ca o lamă rece
în faldurile nopții prea lungi
scornită de acest anotimp al morții latente.

învelișurile se multiplică
văzul se clatină în efigia ochiului
griurile fug din tablou.

aștepți zile mai bune în dulceața căminului
și ca o prevestire
copilul suspină în somn.

îngerul ridică lespede

un rapt în această lumină irizând
bărbatul tânăr împresurat de iluzii –

un sechestru pe alcovul muncilor de primăvară
motorul gripat al unui bondar –
deoparte zborul sudat al roiului de albine
soarele lăuntric implodând asemenea băuturii
le mystique aliment.

și iar bărbatul anonim împresurat de iluzii.

dacă ne-am ține respirația
îngerul ne-ar vârî pe gât
însuși necunoscutul.

ritual

moartea încolțește în fiecare din noi
ca statuile în inima bătrânului munte
totul este să o cultivi cu răbdare
până îți iese perfect.

moartea e un lapsus spun poeții
dragostea – un ritual
de aducere la suprafață.

tăietura visului proaspătă

cortina verii putredă de ploi
căzu cu zgomot pe câmpia înnegrită
șpinări de nori înfiorate de soarele stingher
împlătoșau pe zeul cuprins de amețeală

erau de față îngeri cu trupuri de copii
corespondențe clare fântâni pilduitoare
era acolo viața 'nainte de păcat
convoaie de cămile ce așteptau diluviul

apostolii atletici ce nu știau de cină
ereticii cu miezul lor dulce nepătat
focare de angoasă maniheiști nevolnici
iar eu căutam la fața cu degetul la tâmplă

și-n locul orgii clare am auzit răspunsul:
vocalele întoarse ce șiroiau de sânge
și limba otrăvită cu înzecite cange.

spectrul muzicii negre

stigmatul trompetei pe buzele vineții
unchiul tom al bluesului se strâmbă
(asemenea câmpului inervat de corzile secetei)

intimitatea culturii de bumbac
sub soarele inert –
pe fruntea unui christ de culoare
cununa cu spini de salcâm
spectrul muzicii negre învingând gravitația.

armstrong executând lupinguri
deasupra mulțimii
pe umăr – hlamida pursânge a nădușelii.

o reprezentare trucată a ochiului

alegoria vapoasă
până aproape de punctul de fierbere
aurul contemplației
pisat de un alchimist al peisajului.

inversând oceanul te invadează de fapt
melancolia artistului
elegia neagră
refrenul serilor sugrumate de vânt.

în fluxul memoriei primul clișeu
prima zvâcnire a ochiului
depresurând umbrele dintr-un vârtej
înalt și amețitor ca un stâlp totemic

lumina moale atârând ca o limbă
din carnea apusului
în care mi-e rău și mă vărs
(ca un făt spre arcanele vieții).

colecție particulară

colecționezi clișee
din viața celor nestatornici
(biografia lor e un moft
care ronțăie din tot felul de citate)

cuvintele
sunt o legătură de sânge
între paginile nescrise
și frunțile lor zbuciumate

cuvintele
sunt o legătură primejdioasă
între existența poetului
și câinele vagabond.

ești hagiograful
celor nestatornici.

insomnie cu o carte

citesc – nu știu de ce – cu o spaimă
nereținută
ultima carte de poeme a unui prieten
lecția de anatomie poate fi o variantă
a cinei de taină în chiar regia lui iuda.

călătorind prin arșița atâtor cărți
nu uita prietene să cercetezi filele
cum ai închide pleoapele unui muribund.

când scrii
limba ta însetată
să fie unită cu respirația
asemeni sufletului nedezipit de trup.

poemul

*« Cu cât te apropii de Dumnezeu, cu atât ești mai singur. El este
singurătatea nețărmurită. » (Léon Bloy, 1915)*

in
tri
gi
le
acestui
sânge
urcă până la Dumnezeu.
nici o amenințare
nici un scâncet
dinspre camera de tortură.

III. scrierea după natură

pelerinaj

sunt dimineți de vară când sufletul meu
salută câmpia
și i se cuibărește la piept.
pământul își are legile lui aspre și vechi
trupul meu însetat pornește atunci
într-o călătorie anevoioasă
spre inima câmpului
se hrănește zile întregi cu rădăcinile sale
îi ciugulește rănilor
ca pe o mană
calcă pe spinii cărărilor lui
îi strivește miresmele
adoarme sleit în văgăuni
ca într-o temniță bine păzită
împreună cu lighioanele sale.

trupul meu însetat soarbe roua rece a nopților
de vară
se încălzește apoi în cenușa unui foc părăsit
în care s-au mistuit
toate bogățiile acestei lumi.

descrierea câmpului. ianuarie

pornim împreună eu și prietenul meu vânătorul
în prima zi din noul an pe la prânz
mărșăluim. el caută urmele rațelor ale cocoșilor
urme de vulpe de bizam pe trupul osos al câmpiei
mărșăluim. îl urmez cu plăcere oxigenându-mi
plămânii până la fund implicându-mă în micile
întâmplări
citind răbdător semnele dihăniilor nu ca pe
cuneiformele unei limbi moarte
ci ca pe un mesaj misterios din cosmos
al unor ființe necunoscute lipsite de apărare.

mărșăluim pe marginea unui canal dezghețat
din oglinzi aburite ne pândește o umbră
o moleșeală plăcută ce sfâșie gerul până la os.

pășim încet și atenți ca într-o levitație
zăpada ce vine de sus ne acoperă urmele
ne desparte de lume
acoperind cu o coală albă ridurile adânci ale câmpului.

același câmp. martie

fie aceasta o simplă impresie
notată în fugă cu unghia tocită a obișnuinței:
astăzi 2 martie iarna își scrie caligrafic testamentul
pe zăpada pergamentoasă căzută în arături
trestia din canal se zbârlește la noi
(o tristia!)
ca o rațiune postumă ca un reproș târziu

rațele zboară cu mult înainte de a intra
în bătaia puștii
cocoșii au amuțit sub pământ
iepurii timizi ne arată fundul lor alb
de mătase. puținele noastre gesturi
expuse unei lumini cenușii de eclipsă
par macerate de o boală necunoscută
pașii au și început numărătoarea inversă.

dinspre sat din ciulinii uscați
ori din apa canalului din fântâna uitată
din sevele câmpului tari de la mari adâncimi
sau din stolul de vrăbii complice
de unde adie sub fulgii mărunți complotul tăcerii?

sacrificarea mieilor. două mai

șapte miei însângerați în iarba pășunii
cu vârful cuțitului înfipt în gâtlej
pe care îl smucești spre tine
ca într-o tentativă de sinucidere
nu există altă cale de a-i sacrifica
omule - îți spune păstorul
în timp ce despică pielea de la încheietura
unui picior
suflând cu putere ca într-un cimpoi
după care va jupui mielul prin câteva gesturi
hotărâte și îți va povesti în câte feluri se poate
pregăti carnea dulce prea crudă desigur
cum se poate îndepărta mirosul ierbii
al vieții
cum se poate anihila gustul crimei cu ajutorul
focului al mirodeniilor și al vinului
și cum îți poți înșela simțurile (ce ar declanșa
repulsia) legătura subtilă dintre tine
și această viață pe care o răpești mielului pascal
la 365 de zile o dată
din nevoia de a-ți crea *un ritm* o fantasmă
cu care să înfrunți cu demnitate - zici tu -
povara singurătății.

inscripție tombală

îți amintești prietene de seara aceea răcoroasă
în fața focului
când prin aburul băuturii pe care o sorbeam fericiți
pe scena vastă a circului glaciar
am descoperit deodată
o minusculă inscripție tombală
fixată pe uriașa stâncă de granit solitară
căreia aveam să-i dăm târcoale în celelalte zile
ca unei priveliști interzise ?

îți mai amintești de testamentul insolit
al doctorului acela – cornel doboșiu ?
„mare admirator al retezatului
a cărui ultimă dorință a fost
să-i aducem cenușa aici.”

lacul lia

privesc lacul glaciar din gura unui cort
sorbindu-mi ceaiul mentolat de rododendron
privesc triunghiul de apă
capricios ca o femeie
păzit cu strășnicie de jnepeni
de luna sfioasă de momâile ciobănești
(ah tu oglindă însuflețită a inimii mele)

îi privesc pe băieții aceștia timizi de la țară
răscoliți de apa înghețată de munte
înfiorați până și-n somn de îmbrățișarea glacială
căutându-și victime imaginare sau poate
neîndemânatici
furând primul sărut unei fete
de pe aceeași stradă.

în sacii de dormit
par niște mumii egiptene cărora luna
ori muntele
le strecoară o iluzie un mister sub genele lungi.

refugiul gențiana. retezat

bună dimineața îmi spune cabanierul bărbos
cu început de chelie
privind spre peretele abrupt al stânișoarei
unde vin caprele negre să lingă bulgării de sare.

bună dimineața îmi spune steiul solitar și arid.

bună bună dimineața îmi șoptește pițigoiiul de stâncă.

'neața 'neața șușotesc jnepenii înecați în rouă.

ah guten morgen se zgribulește tânăra cehoaică
îndreptându-se spre pârâu.

e 6,45. rup vreascuri pentru foc
toți se trezesc buimaci în aerul subțire
și vorbesc optimiști despre vreme
precum ochii rugători ai unui copil handicapat.

cîine vagabond

în tăcerea lui acest cîine latră
ca un peisaj ce stă să facă implozie
în ochiul meu
la venirea amurgului.

aștepți într-o muzică liniștită
un prieten
și cugeți sub un clopot de sticlă
la cîinele vagabond.

ca într-un vis se apropie – nebunul
îl atingi cu mînușa –

observi cum se crapă genunea.

biblioteca naturii

numai un rege-bufon ar invada în octombrie
o vale blindată
cu *turle englișei brândușe*

nici o academie n-ar răscoli atâtea tomuri
atâta solară nebunie –

retorica s-ar transforma în iarbă.

desolation road

limba ta a crescut în vârtoarea disperării
și atât de aproape de peștii mării
și de păsările văzduhului
încât nu se știe
cine învață
și cine este învățat.

acolo întrebarea era întotdeauna veche
răspunsul întotdeauna nou
întrebarea-ntotdeauna înțelepciune
răspunsul nebunie.

te răsucești acum în memorie
ca într-o celulă a condamnatului:

o amintire spală pe alta.

sezon de vânătoare

primul masacru la care am asistat
într-o duminică – ultima din noiembrie –
al celui de-al treizecișuilea an împlinit
într-un lan de porumb cules când o vulpe bătrână
a trecut pe lângă mine
ca o iscoadă vicleană a inimii mele

un masacru cu alice de plumb
spărgând armonia zborului razant al cocoșilor
și sentimentul de milă –
biblic așa spune –
ce mi s-a inoculat la orele de compunere liberă
și care acum iată mă împiedică să evoc
prospețimea tabloului de vânătoare
desprins parcă dintr-un *kakemono* din pai de orez
aflat pe peretele de apus al camerei mele
dintr-o altă dimineață uzurpată de visul
electrizant cețos
cu care m-am închis ca într-o cușcă a sufleurului
în care și-au limpezit discursul personaje grotești
căroră el bătrânul gropar șleampăt
le va șterge cu mânăca putregaiul atâtor iluzii
de pe craniul găunos –

totul –
povara aceasta pe care o simțim cu toții
în partea de sus a corpului
mușchii contractându-se involuntar
ca atunci când trupul cald al unui iepure de câmp
se desparte de viață.

despre o pasăre moartă

îmi arată unul un fazan ciuruit de alice
scrie o poveste despre asta îmi spune.

(declanșez prepeleacul referențial)

la stânga-mprejur poemul delicat
burdușit de sectoristul ăla cu vidma
sub pojghița subțire a stângăciei mele.

pașol na turbinca ivan ivanovici
și bate cuiele astea pe dinăuntru.

peisaj cu hippies. detalii

păsării aberante a consumului
enorma delicatețe a decăderii.

ochiul scos al zilei în cotidienele
de mare tiraj
le matin morning star pravda.

ulcerația secolului
piețe cu hippies în transă
labor improbus omnia

ca o garoafă roșie
melena șomerului.

calea celui șovăielnic

răbdarea grădinii nu cunoaște margini
ascultă chirilica peltică a vrăbiilor
de pe capacul unui coșciug
ieșind pe jumătate din țărâna afânată
de vechile religii.

magistrul de melancolie
privește pământul negru
înghițind îngerul
ce mai bate încă din aripi.

seara întreagă stă îngenuncheat
în grădină
și târziu înalță un imn.

mult mai târziu încolțit de oboseală
lucrează împreună cu greierii
la cumplita-i exegeză:

un spațiu fără sațiu o grotă mistică
în care cuvintele ca un car de luptă
vor răsuna.

* * *

1. manuscrisul

cele mai bizare semne
propriile mele cuvinte
căroră nu le-am găsit încă un sens.

2. versul

un lucru obișnuit
pe lângă care treci zilnic
te mulțumești să-l contempli.
eziți să-l ridici
de teama punctuației.

un suflet străvechi
în haina prea strâmtă a noului trup.

3. poemul

din câte văd eu tinere
poemul ăsta al dumitale
e o armă cu două tăișuri:

câtă luciditate atâtea drahme
pe ruinurile vechilor convenții.

o relatare din obsedantul deceniu

pe bunicul meu pionieru'
care a făcut primul război
într-o unitate de cercetași imperială
pe bunicul meu
l-a tras de mustăți un activist
la una mie nouă sute cincizeci și
când i-a întrebat pe tovarășii aceia
de ce nu încep odată ședința
că s-a adunat lumea afară
și e zi de lucru.

ai răbdare moșule – a făcut activistul
care tocmai participa la o masă festivă
și l-a scos afară trăgându-l de
mustățile lui mari cezărești
o frumusețe.

bunicul s-a dus acasă
și s-a așezat în pat.
a bolit câteva săptămâni și a murit subit
cu ochii la pendulă:

*marie îs aproape trii ceasuri
de ce nu mai vin pruncii 'ceia?*

parabola sângelui scurs

capul fiului se desparte greu
de trupul tatălui.

numai mâinile
se desprind și coboară ușor
ca o rugă la picioarele
crucificatului.

aștepți revelația și deodată tresari –
ești lac de sudoare.
ochiul însetat ți se umple
de valuri fierbinți:

se-ntetește lumina sub pleoape.

arta de a muri

el nu a cerut niciodată nimic pentru sine
asemenea vameşului smerit.

s-a stins ca o lumânare de seu
ca un soare obosit de propria-i oglindire
în univers
n-a apucat să se bucure de toţi nepoţii
(de trei generaţii s-au născut numai băieţi
în familia noastră)
nici să se întristeze de pensia ceapeului.

s-a topit ca un fir de in
în ţesătura albă a cămăşii
într-o zi de duminică.

s-a mai prăpădit un căruţaş
şi-n pâlnia adâncă a sufletului său
răsar stelele noastre.

**aperto libro
(istoria emoțiilor mele)**

proaspăt întors din culisele provinciei unde a mai
încheiat un pact cu iluzia
poetul scrutează realitatea cu ochii
unui convalescent ce năzuise într-o boală curabilă.
el așteaptă bătaia de aripi a reveriei și neputându-se
consola cu o victorie ușoară își abandonează lucrarea –
sau numai o întrerupe – lăsând-o pe mâna zeloșilor
tipografi
sau a cititorilor ispitiți de domnia trecătoare
a literei tipărite în care se refugiază totuși spiritul nostru
constrâns în cele din urmă
să ne exprime.

istoria emoțiilor mele și a disperării de a căuta
cuvântul își are începutul în copilărie
aceea noapte a sfântului bartolomeu căreia nu reușeam
să-i imaginez o scriere
până când - odată –
învățătoarea ne-a arătat nervurile unei frunze.

și totuși numai odată cu structurile suspendate
ale bibliei
am deprins drumul spre inima limbajului.
a fost o cale lungă și șovăielnică în care reveriile
profane
jocul erotic legea talionului aplicată prietenilor mei
mocnind mereu
în subconștient și lectura cărții profeților m-au făcut
să înțeleg mai bine limitele condiției narcisiace.

citirea în oglindă complexe de inferioritate
deveniseră
- fatalmente – un impas în care
mă aruncaseră propriile mele neliniști.

descoperirea jurnalului și adolescența au stat sub
semnul
scriiturii regăsite și a angoasei ce o motiva. mai târziu
când visele și explorarea onirică
mi-au relevat sentimentul
dilatării timpului și al ieșirii din impas am înțeles
comedia concubinajului dintre spirit și literă.
poesia nu și-a mai găsit atunci sensul
decât în contextul unei provocări.
Cea mai statornică imagine care mi s-a imprimat pe
retina conștiinței și care avea să devină tiparul unei
revoltelatente a fost aceea a îngerului care ridică
lespedea.

abia mașina de scris a mijlocit punerea în pagină
a acestei imagini abisale și totodată punerea în abis a
propriului eu. invenția domnului gutenberg prin aceasta
își găsește ecoul în conștiința noastră:

a încheiat o pace durabilă între poet și fățarnicul
cititor a iscat un război fratricid între autor și propria sa
biografie.

dintre evangheliști singurul care se oprește asupra
scenei ridicării pietrei de către înger este matei.

este singurul care oferă o imagine a celui mai
disputat interval din noul testament: învierea.

ceilalți evangheliști ratează momentul ridicării
pietrei.

matei este singurul vizionar care își
asumă ficțiunea. nu depinde decât de noi dacă participăm
sau nu la revelație:

*„Și iată s-a făcut cutremur mare, că îngerul
Domnului, coborând din cer și venind, a prăvălit piatra
și ședea deasupra ei.”*

(Matei, cap. 28;2)

zăpada anului unu

(1994)

scrisori provinciale

provincia

pe marele afiș al orașelului de câmpie
perfecțiunea se zbate
în cămașa de forță a provinciei.

de pe scara autobuzului
lumea își pare
un accident inevitabil.

I.

în ultima vreme
veșnicia se naște tot mai rar în mediul sătesc
și numai cu ajutorul forcepsului
doar iarba ofilită se mai umple de rouă
ca ochii înlăcrimați ai mamei
când ne călca la toți cămășile albe.

anul ăsta omizile au năpădit merii și prunii
asemeni navetiștilor basculați dimineața
în gara orașului
care își calcă în picioare originea sătească
ori de câte ori își strigă unul altuia
măi țărane
de parcă n-ar fi legați între ei ca spițele unei roți
de la carul ăsta mare și greu ce stă să se răstoarne.

așa ceva nu s-a mai auzit în cărți
de la invazia lăcustelor.

II.

a dat colțul ierbii muștele au înviat înainte
de bunavestire
și trag la hoitul iernii ca niște babe îmbrobodite
la biserica satului
sau la cimitirul pomenirea să își plângă fiii
și nepoții
căzuți de tineri la datorie pe timpul campaniei
de toamnă
a dat în viu și cățelușa perestroika - o reminescentă
umbroasă a trecutului
pripășită la noi de pe timpul retragerii din rusia
trece timpul trec și anii
americanii nu mai vin iar puterea populară
trece printr-o perioadă de transparentă
numai viața la țară a rămas cum știți aspră
dar liniștită
ca fața bunicului din icoana de pe perete.

III.

oboseala țaranului are trup de ibovnică seara când
întunericul se lasă peste sat
ca o pasăre de pradă
gata să fure liniștea de la sânul nevestelor
tinere
și vălul de oboseală de pe ochii magistrului
de melancolie
când bucătăriile zbârnâie ca un telefon ocupat
iar luna ia în coarne turnul bisericii
când pisicile umblă pe acoperiș ca porumbeii
și câinii satului sar pârleazul
fără să le pese de uneltirile bătrânului vulpoi
care își linge rănila în inima orășeniilor
când în visele copiilor se strecoară
duhul blând al piticului din dăbravă
când paznicul de noapte își ia la palme singurătatea
ca pe o soție infidelă.

în racla de aur a nopții de vară
oboseala țaranului și se cuibărește în suflet
ca bănuțul de vamă din mâna morților.

IV.

cohortele primăverii s-au năpustit prin grădini
s-au aciuit sub foaia de cort a prunilor
înfloriți
și așteaptă ordinul de atac.
pe șosea e o forfotă de evacuare
ca pe vremea zaverei
primăvara asta are un aer marțial
a rechiziționat toate mijloacele de transport
pentru răsadurile de varză și paradaise
care au trecut brusc la ținuta de vară
și vor lua drumul amar al ceapeului.

seara intelectualii satului contemporan
fac planuri de viitor
își vor extinde în mod sigur gospodăriile anexe
vor cumpăra la negru televizoare color
și videocasete
cu care să umple rafturile prăfuite ale bibliotecii
stil.

numai bătrânul țăran își mută patul de colo-colo
ca să poată citi mai bine migrațiunile
de pe bolta cerească
și adoarme fericit
cu mucul de țigară arzându-i buzele
ca un vis de tinerețe.

V.

priviți cum își scutură april astenia
de pe creștetul pomilor lăstăriți
iar armăsarii răpciugoși ai fostului ceapeu
mănâncă jăratice pe loturile particularilor
cum se cațără luna vioaie pe tulpina unui plop
tremurător
ca o buburuză minusculă pe firul de iarbă
iar seva urcă în muguri până aproape de punctul
de implozie
și mielul tresare în pântecul oii –

luna în care bunicul a văzut în tinerețe
cele două americi
e acum un biet duminicatul dintr-o pâine necoaptă
pe care îl mestecă în balcon pensionarii
sau navetiștii în drum spre căminele lor
trece și primăvara asta ca un păcat de tinerețe
prin scorburile devastate ale bătrânelor sălcii
ce își reclamă aureola promisă
de păsările călătoare care vor întâlni în calea lor
sufletele rătăcitoare ale morților alungate
dincolo de marea cea mare.

VI. (sigiliul comunei curticiului)

de când aștept autobuzul
au înflorit toți prunii din cartier
iar armele zăngănitore ale iernii au ruginit
în teacă
un țăran bate nehotărât fierul coasei
ocărând idele lui martie
de sub haina răscroită a lui april
au apărut berzele
cu mișcările lor sfielnice de macarale
înfipte în sediul primăriei
de când aștept autobuzul șanțurile au fost năpădite
de iarbă
iar cârțița a mai săpat o galerie
(între cartierul de răsărit și cel de apus)
chiar la marginea șoselei
lângă pielea tăbăcită a câinelui vagabond
de parcă în viața speciei a intervenit
o mare schimbare
de când cu dispariția salcâmului
de pe vechiul sigiliu al comunei curticiului.

VII.

călăuză vicleană provincia
a închis gura nopții cu un pumn de stele
și acum o supune la cazne
a scos toți dracii din nevasta magistrului de melancolie
și le-a dat drumul în haita de câini a satului
a croit o lună nouă pentru navetiștii
dezrădăcinați
care citesc *sportul* în pauza de masă și își privesc cu
tristețe palmele dezmoștenite.

călăuza vicleană provincia
se despoaie în fața
primului necunoscut
îi cade în genunchi și își arată cu nerușinare
semnele castității pierdute
ca să avem ce povesti la căpătâiul bunicului
care are insomnii
în nopțile lungi de iarnă.

VIII.

plenara comunală se ține cu ușile închise
spiritele s-au încins ca o plită uitată în priză
în toiul dicuției se naște un vârtej
ancorat puternic în realitatea locală
argumentele tropăie în darea de seamă
ca un armăsar de prăsilă înhămat la o birjă ușoară
autocritica a aburit geamurile primăriei
iar inițiativele se lovesc neputincioase
de curba natalității
ca fluturii de lampa de gaz a bunicului.

la telefonul fără fir al prezidiului
se anunță că primăvara a ajuns la hotarul satului
unde a fost primită cu pâine neagră și sare
iar împărțirea parcelelor de sfeclă e iminentă
ca de altfel și schimbarea câtorva factori de răspundere
după principiul rotației culturilor
în timp ce melancolia ta o ia razna
spre curtea de vizavi a castelului secession
unde oligofrenii se reped literalmente la nasul acvilin
al profesorului de serviciu
ca un roi de muște la bălegarul proaspăt.

drumul mătăsii

celebrul drum al mătăsii trece prin sala
profesorală
unde testăm reacția de împotrivire a elevilor
insurgenți
între o oră de educație medievală
și una de istorie contemporană
pășind pe vârfuri cu catalogul sub braț
ca niște frunze uriașe de dud
din visul turbure al viermilor de mătase
în duhoarea sălbatică pe care o emană
acest câmp uriaș de luptă
în care stă gata să intre aprodul purice
cu programa de limba română în banduliera
această rană succulentă
din care se înfruptă cronicarii munteni
rătăciți în căutarea melcilor comestibili
și a frunzelor de dud
prin buruienișuri umede și pășuni mocirloase
pe marginea drumurilor
pe creste aride și tufișuri
unde cresc în voie mușețelul
păpădia pirul medicinal
naiba traista ciobanului și rostopasca.

bonne pensée du matin

zorile au învins puterea nopții
cocoșii cei tineri îți răscolesc gândurile
care se zbat ca o libelulă
în plasa păianjenului cruciat
bâtrânul motan adoarme vlăguit la picioarele
fotoliului de răchită
din mărul zburlit cade ultimul fruct
al dorințelor amorțite
singurătatea te apasă din nou
dă târcoale căminului
dar nu îndeajuns ca să rupă vraja.

viața lumii începe să pulseze în tine
ca sângele într-o cicatrice nouă.

despre iminența primăverii

cufundat până la glezne în lectura primelor straturi
în care împlântam buimac arpagicul
și zăvoram angoasat
nemuritoarele semințe de verdețuri
nu auzeam glumele vecinilor
pe seama neîndemânării domnului profesor –
știam că primăvara e iminentă
și mă gândeam cu obidă la prima țigăncușă desculță
zărită în aceeași zi în gara orașului
și care paralizase o clipă toate privirile
(poate chiar bunul mers la trenurilor)

ca și cum un câine vagabond
ar fi trecut deodată printr-o ogradă plină de orătării.

autobuzul cu navetiști

i-ai putea recunoaște pe toți la prima înfățișare
le-ai putea reconstitui fiecăruia – la nevoie –
portretul robot
stați atât de aproape unul de celălalt
în armonica aceea infernală (spuneai
că circulă pe principiul aspiratorului de praf)
le-ai respirat de atâtea ori cuvintele
le-ai înghițit
de atâtea ori aerul
le-ai împrumutat de atâtea ori gesturile
în euforia răsăritului
le-ai mângâiat adesea bestia trupului
domesticită de insomnie
încât te dezmeticești în sfârșit:

tu însuți un navetist ieșit din schimbul trei
și trezit brusc într-o stație necunoscută.

solstițiu de iarnă

să urci ros de bănuieli în podul casei
cu un lighean de rufe spălate pe creștet
în timp ce afară vrăbii gureșe îl răstălmăcesc
pe bocaccio
stârnind mici avalanșe pe acoperiș
sub ochii mijiți ai motanului convalescent
să urmărești în lumina slabă a gurilor de aerisire
ultima zvâcnire a solstițiului
să ascuți otrăvit șoaptele grămezilor de lucruri
prăfuite
să te prefaci că nu auzi ocările rufelor spânzurate
să fii fixat pe ochii iscoditori ai borcanelor
goale
ori de privirile buhăite ale cepelor roșii
să nu reacționezi la râsul isteric al umbrelor serii
să-ți ții cu greu respirația lângă colții ascuțiți
și mârâiturile vechiului scrin
și să ignori cu desăvârșire somnul liniștit al hornului
intrat în rezonanță cu aștrii cerești
și deodată cu un pas greșit să cazi asfixiat
în ambuscada tufelor uscate de mentă
să te ridici excitat
dar să te simți mai presus decât aceste lucruri
părăginite și desperecheate
căroră le-ai mângâia într-un fel rănile întunecate
ca pe o fatalitate
să refaci legăturile tale întrerupte pentru o vreme
cu întâmplările sufocante ale copilăriei –
în sfârșit să pășești afară la aer curat
și să dai un picior primei vietăți ce ți-ar ieși în cale.

(nu departe de lumea dezlănțuită)

undeva
în dulceața căminului său obscur
de pe o arteră plesnită a orașelului din inima câmpiei
unde pulsează tot mai rar amintirea unei mări demult
dispărute
profesorul de melankolie strânge argumente pentru
reabilitarea oțetului de mere și a altor produse naturale
stenografiind discursul de recepție al salcâmului înflorit
singura autoritate în materie de tristețe
printre fericiții posesori ai carnetului de producător
sau ascultând cântecul de lebadă al duzilor mărginași
la umbra căroră un câine vagabond adulmecă
singurătatea ca pe un os domestic
în dulceața căminului său magistrul de malinkolie
se întoarce mereu din peregrinările sale
cu sentimentul cosmic al unui mandarin
că mersul pe jos e vehiculul ideal al autoscopiei zilnice
pe care o întreprinde
nu departe de lumea dezlănțuită
hotărât să smulgă printr-o perseverentă stăpânire
de sine –
o imagine coerentă a mediului sătesc
scos pentru o clipă din echilibrul indiferent
ca luna pe timpul eclipsei
când în fiecare fir de iarbă
face explozie instinctul unui zeu
iar inima îți bate puternic
să iasă din trup.

o europă pentru fiecare

nu cunosc altă patrie
decât scobitura filigranată
din palma bătătorită
a octogenarului meu bunic.

nu cunosc sentiment mai puternic
decât dragostea fulgerătoare dintre doi surdomuți.

nu cunosc poem mai înălțător
decât să urce lângă tine zilnic
în aceeași stație de autobuz la aceeași oră
femeia cu unghiile roase până la sânge.

loco dolendo

ficusul aduce singurătatea

cândva
ai dat cu piciorul în steaua norocului
cândva ai hulit-o
acum îi dai târcoale asemeni câinelui vagabond.

o frază și-a pierdut predicăția
și se scurge înapoi în respirație
ca într-o gură de șarpe.

un prieten și-a pierdut mințile
și aleargă înaintea altora
care și-au pierdut mințile.

un fluture bătrân ți se așază pe tâmplă.

compoziție cu virgil

privesc norii domnule virgil
nu știu cum – *parcă așa pentru totdeauna*
privesc norii din curtea pătrată
a orașelului transilvan:
fragmente de suflet năpăstuite stinghere
alergând în întâmpinarea unui trup fugar.

ce să fac în nopțile albe domnule virgil
când ochii se închid doar pentru a arunca
o privire neîncrezătoare în propriul lor trup?

ce să fac domnule virgil
privesc și acum norii dintr-o curte interioară
a orașelului transilvan
și văd cum îți poartă chipul nedormit
pe tava salomeii
brăzdat de propriile-ți versuri
ca de o cicatrice adâncă.

dulceața căminului

dinspre grădină adie briza înălțării
lucrarea nopții se apropie de sfârșit.

frumusețea a luat-o cu mult înaintea
chipului său lumesc
ca un nud antic
copleșit de privirile senine ale cirenaicilor.

5 nov. 1986

de o săptămână de când a plecat
camera ți s-a umplut de manuscrise
ai stat mereu la pândă
ca păsările albe ale domnului hitchcock.

le observi cum pâlpâie luminând golul
din tine
te atrag ca o cursă în care
cineva a pus propriul tău obraz nebărbierit
de nerecunoscut.

aprinzi focul în încăpere.

păstorul cel bun

scurmând dimineața în cenușa focului ciobănesc
descoperi – ca într-un demers semiotic
povestirea încă vie călduță
despre lighioane și urși încolțiți
de dulăi
a păcurarului sfâșiat peste noapte
de propriii săi câini.

semne particulare

semne de bună purtare – cum le spunea bunica
de la care am învățat arta replicii fără cusur
puncte prin care realitatea îți forțează limitele
pătrunzând ca o celulă albă într-un plancton de celule
roșii
astfel minuscula cicatrice de pe frunte
când ai alergat la doi ani în întâmpinarea sobei de fier
astfel sprânceana unde mai păstrezi și acum
amprenta colților unui dulău căzut la datorie
în timpul exercițiilor de mitridatizare
astfel fractura mâinii stângi răsucită la spate
de prietenii tăi contrabandiștii
în sfârșit fermoarul înțepenit de pe abdomen
capodopera doctorului ududek
semne de recunoaștere ori de câte ori realitatea îți cere
parola
înghesuindu-te pe câte o stradă lăturalnică noaptea
semne de cunoaștere – le mai pipăi și acum la 40 de ani
ca pe o centură de siguranță
înainte de a porni din nou ca un adolescent
spre vârtejul micilor dureroaselor amănunte.

și iarăși: puncte prin care țâșnesc – ca niște harpoane –
protuberanțele unei seminții necunoscute
poate chiar nebănuitul râvnitul poem.

astfel copleșit de remușcări
poetul se întoarce mereu la semnele sale
asemeni ucigașului la locul faptei.

oțetul de mere

pe vremea când împărțeau numai cu albinele
dulceața răcoroasă a florilor de salcâm
nu bănuiai că va fi atât de greu
să smulgi după douăzeci de ani un poem
firului de iarbă sau omului simplu sau câinelui
vagabond
sau muribundului – ca pe ultima speranță
sau celui nou-născut și nedeprins cu frica.

nici nu bănuiai că vei organiza o adevărată campanie
pentru reabilitarea salcâmului și a oțetului de mere.

și totuși în mecanismul obscur al poemului tău
recunoști gesturile sigure ale bunicului
când își croia țigara din știrile puse bine la uscat.

aruncarea sorților

cei apropiați te vor huidui odată
vei fi contestat de propriile-ți măruntaie
în visele tale te vei simți străin.
ziua te va immobiliza ca o cămașă de forță
în puterea nopții toți se feresc de câinele
vagabond.

vei ațipi pe sub poduri și prin gunoaie
tu însă caută să-i încolțești fără milă
porți însemnele diavolești
și chiar de te-ar ucide cu pietre
ce-ți pasă
părul unghiile și celebritatea
cresc și după moarte.

într-o cută a meditației vespérale

zărești gheara necruțătoare a iluziei
nu ai timp să te dezmeticești
asemeni animalului scăpat ca prin minune
de sub roțile unui automobil.

îți lingi rănille și te bucuri
în timp ce cornul de melc
sufletul tău –
se retrage în sine
ca un contrafort al îndoielii:

gândul viclean că atâția prieteni îți vor supraviețui
și că singure aceste cuvinte
nu te vor putea scoate din impas.

poem turnat în bronzul melancoliei

dialog somnolent cu copilul bălai cuvinte moi
străpunse de săbiile amiezii exorbitante
urcuș anevoios pe dealul despuiat de copaci
în incinta taberei de sculptură de la căsoaia
printre pietre ciudate muncite de mâini omenești
despicate cu greu
asemenea scoicilor de la mari adâncimi
și închipuind ferestre decupate în calcare carpatine
prin care poți vedea degetele luminii
dăltuind – între bărbi dacice
femurul timpului
coloane răzlețe pietre tombale capiteluri.

câteva întâmplări stranii ale acestor zile:
un șarpe viu găsit sub capota mașinii
pepiniera de salcâmi devastată de mistreți
racul cu un singur clește găsit de copii
în albia pârâului
puiul de lup încolțit de dulăi peste noapte
și roiul de întrebări – ale copiilor
rămase fără răspuns în crepuscul
ca stupul fără matcă
împrăștiat în câteva clipe în cele patru zări.

bioritm

după câteva zile petrecute la munte
digerezi îndelung
ca șarpele boa după hipnotizarea micului mamifer
una câte una gesturile și întâmplările reale
pe care ai încercat odinioară
să le înțelegi
nu doar cu ochii minții
ci ca pe niște lăcașuri
ale spiritului
așa cum în vechime dravidienii venerau
cu aceeași osârdie
la timpul potrivit
steaua râul stânca sau copacul.

poemul

o pasăre în văzduh
surprinsă de fiorul morții
îți cade pieziș în pagină.

* * *

întrebările fără noimă ale fiului meu
care nu înțelege cum s-a destrămat
decorul visului de dimineață
par plăsmuite în limbajul inocent
al vechilor fresce.

un gest simplu

te oglindești o clipă în lama cuțitului
pe care îl vei răsuci mai apoi bărbătește
în inima porcului
într-o dimineață geroasă de decembrie
cu sentimentul vinovat
că o singură mișcare
te-ar putea reduce
la propriul tău neant.

un gest simplu ca bună ziua
sau ca întoarcerea acasă
a câinelui vagabond.

au clair de la lune

sub bolgiile teiului din poiană
la capătul aleii pe care custodele parcului din macea
a numit-o inspirat – a plopilor fără soț
nu departe de proiectata pădure de argint
și de colecția plantelor memoriale
ne-am adunat ca la o apă a vavilonului
să ne etalăm grieful monoton al zilelor și nopților
trecute pe curat
de fiecare dată când annie & michel se opresc aici
în lungile călătorii răsăritene
aflate sub mirajul țării lui dracula
*(nous sommes ici aux portes de l'orient
où tout est pris à la légère)*

sub bolgiile teiului din poiană
te vezi și acum când îți concepi poemul
în jurul focului ciobănesc stârnit de slănina
din frigările improvizate la repezeală
unde s-a încins o horă de cuvinte
românești franțuzești și nemțești
până târziu când annie
cu o voce pritocită de curenții atlanticului
ne-a suflat în ochi pulberea mierie
a clarului de lună.

bocancii de munte

toată ziua ați bătut nestingheriți
cărări lunecoase printre stâncării și grohotișuri
v-ați răsfațat apoi pe mușchiul fraged
apa râului v-a înfiorat
ați simțit că în pielea voastră tăbăcită
curge iar sângele jivinei.

la lumina slabă a lămpii de cort
bocancii mei au adormit îmbrățișați
ca niște copii rătăciți în pădurea vrăjitoarei
visând că din urmele lor crește
umbra unui uriaș blând și neajutorat:
poate chiar enigmaticul om al zăpezilor.

scrierea scrierii

străin și singur în bucătăria unui prieten
lângă ceașca de cafea care îți dă fiori
tragi cortina de fum a țigării peste oracolul dimineții.

ca un licurici jarul îți înaintează spre buze
gura ta e un templu care aspiră
fumul unei jertfe
și așteaptă cu nerăbdare bolboroseala (z)eului.

o privire piezișă în trecut

cele mai multe poeme se conturează seara târziu
în anticamera visului –
într-un efort de provocare zilnică a neantului
când oboseala se scurge pe nesimțite din mădulare
în pendula de pe perete.

altfel cum să iei în posesie bestia rănită
care te poate ucide chiar și așa
obosit și fericit ca un prinț în așternut
(în timp ce iubita își lăcuiește unghiile
cu insomniile tale).

după câteva ore de peregrinare monotonă
în compania filosofului grădinii
derutat de tot felul de întâmplări confuze
cum ar fi: trecerea străzii prin locuri interzise
sub privirea încețoșată a câinelui vagabond
naveta zilnică în satul șvăbesc
(unde se mai păstrează într-o firidă igrasioasă
pictura cu amprentele unui meșter medieval)
sau victoria paralizantă a primului fir de argint
asupra tuturor convențiilor.

euromahia

poemele suspendate

poeme suspendate ca o marfă de contrabandă
care nu-ți aduc nici cel mai mic folos
decât poate obișnuința de a-ți risca zilnic pielea
de a trece răzvrătit frontierele dintre oameni
cu adevărul rotunjit pe buze
așa cum fumul și păsările trec neobservate
în țara vecină și prietenă.

e o vreme pentru adevăr
e o vreme pentru cei slabi
acum e vremea sertarelor răvășite de ochiul bufinței
acum poemele dau semne de neliniște
devin lunecoase și transparente asemenea
șoriceilor albi
pe care copiii și-i strecoară în buzunar
la orele de istorie contemporană.

logica lor are ceva din angoasa călătorului
țintuit vremelnic într-o sală de așteptare
cu acustica precară.

învățături către fiu (I)

ascultați la mine copii - zicea tata îndurerat -
luați aminte: colhozul ăsta al nostru n-o mai duce mult
eu nu mă plâng dar voi o să mâncați pită neagră.
după cină aduna cu grijă firmiturile albe
le ducea la gură cu sfințenie ca pe trupul și sângele
domnului
în vreme ce noi băieții chicoteam prin colțuri sătui
aflasem doar la școală de cincinal și de economia
planificată

măi muiere stinge tu odată becul
că iar o să vină ăla de la curent
după parale de nu o să le puteți
scoate cu toată economia voastră
planificată.

iar eu îl înfruntam cu argumentele tovarășului toma
care ne spunea că în curând curentul electric se va
distribui gratuit
numai să se termine odată cu hidrocentrala aia nouă
nu e bine nu e bine vorba tata apăsât
luați aminte - și îi vedeam ochii triști și fața
nebărbierită -
și în sinea lui era numai un zbucium
încât îl poreclisem moromete
fiule zicea tata după miezul nopții
nu-ți mai strica ochii cu tot felul de cărți
că prea multă învățătură strică
te-i face și tu acolo un pedagog de școală nouă

mai pune mâna pe coasă sau pe sapă
că le prinde rugina
și pe urmă te reculegi cu un verset din sfânta
scriptură
iar eu îl priveam pe furiș cum se închină
cum se roagă pentru sănătatea noastră a tuturor
parcă-l văd și acum
când stau singur în bezna din bucătărie și înjur
e și asta o stare de spirit.

tocmai curățăm verdețuri când s-a întrerupt lumina
afară cineva îi blestemă pe bolșevici
pesemne că n-a auzit încă de perestroika
până și fiul meu a învățat să spună 'porcii'
ori de câte ori mănâncă pâine neagră sau când
se întrerupe curentul
iar eu aprind o lumânare la icoana părinților
deschid cartea la regele manase
*„dar acum plec genunchii inimii mele către
bunătatea ta”*
într-un târziu urc în podul casei să fumez liniștit
mai zic eu una tata zice alta - așa ca mocuțeștii
ne mai omorâm și noi timpul
doar-doar s-o urni odată roata istoriei.

învățăturei căte fiu (II)

fiule
seama
lucrul cel mai de preț
cele mai puține foloase
nepăsare în jur
care îi ai de la maică-ta.
decât literatură.

vrei să te apuci de poezie
argument mai potrivit
sentimentul că ai spart un geam
clipa următoare vei fi pălmuit.
vei avea curajul să înfrunți clipa aceea
geamuri vor cădea de la sine.

totul e atât de inevitabil
încât singur îți vei da
că cititul cărților e
din care se pot trage
de aceea privește cu
cu ochii limpezi pe
ai mei nu mai văd
iar dacă într-o zi
nu există
decât

și că în
de
celelalte

portretul tinerei profesoare

tânăra stagiară așteaptă scrisori francate cu dorul de țară sub marcajul sever al zilelor și nopților petrecute în satul șvăbesc unde se întorc ausländerii ca să-și mai încarce bateriile uzate de tramvaie și coloși de beton ceaiul de la five o'clock băut de tânăra profesoară în camera ticsită cu cărți lumânarea pregătită pe etajeră în timp ce radioul cu paraziți al gazdei își caută un sens. incubația latentă a orelor de curs în mirosul înțepător de motorină silueta livrescă a tinerei profesoare stimulând lectura particulară și clocotul noii suferințe a kinderilor din ciclul gimnazial. ritualul țigărilor fumate în sala profesorală în tovărășia albă a profesorului de melankolie hipnoza puternică provocată de fantoma șarpelui cu clopoței al recreației mari emoția proaspătă ștrangulantă a ultimei convorbiri ca o declarație de dragoste întreruptă brutal de vocea bigotă a telefonistei după care tânăra profesoară urmărește în aerul rarefiat al sfârșitului de săptămână slalomul uriaș al autobuzului cu navetiști ajuns cu mari eforturi la capătul liniei.

epistolă către un prieten

noi stăm aici în fața porților închise ale mitteleuropei
ca un tatuaj care se împuținează pe pieptul
bătrânului continent
și suntem ultimii coloni ai satului de frontieră
pe care îi întâlnești prietene
când te întorci din occident
dacă te mai întorci din occident.
acest poem l-am scris pentru tine prietene emigrant
cu ochii ațintiți la cerul înalt al ținutului
natal
într-un moment de transparență
prizând boarea sălbatică a ultimului salcâm
singura autoritate în materie de tristețe
atent la soborul rândunicilor care vin și pleacă
vin și pleacă
lăsând în urma lor cuiburi devastate
de vrăbii năvalnice
ori melankolia răsăriteană a inorogului
cuibărită în satele șvăbești unde au descălecat
de curând
primele neamuri din seminția vlăguită a moldovenilor.

între două bătăi de clopot

singur în sala profesorală. focul toarce
în soba de tuci ca un motan în călduri.
în încăpere se scurg laolaltă cu gemetele
și chiorăielile unei burți uriașe
ale bătrânei clădiri - vocea hodorogită
a unui bărbat care pune întrebări
apoi râsul cristalin al kinderilor
în sfârșit stepul strident al cretei
pe o tablă de sticlă în timp ce afară
sub privirea înfiorată a caselor abandonate
caili mărunți ai maramureșenilor
aflați în cantonament pe aceste locuri
învață cu opintiri dese
polca demodată a toamnei târzii.
timpul strănută în turla bisericii trăgând cu urechea
la dialectul șvăbesc al casanelor coapte.
din maldărul de caiete desprinzi cel mai duios vers
pe care a putut să-l scrie vreodată un copil
cărui i s-a cerut definiția trecătorii:
„tata e trecător. mama e trecătoare.”

la porțile europiei

corbii zgribuliți ai zonei de frontieră
așează pe umerii satului șvăbesc
pelerina de ceață a dimineților de octombrie
kinderii adună sfecla de pe parcelele ceapeului
rămase de la ultimii transfugi
proful de melankolie în chip de sperietoare
dislocă rădăcinile mari care se clatină ca dinții
de lapte ai socialismului biruitor
asigură asistența medicală a elevilor răniți
pe timpul campaniei de toamnă
numai fumul și păsările călătoresc nestingheriți
în țara vecină și prietenă
prin cer până și veștile zboară la mică înălțime
(să se termine odată cu bogătania ăia din ardeal
ar fi zis dictatorul)
la marginea tarlalei doi soldați fac rondul
în timp ce câinele vagabond descoperă urme de pași
pe arătura proaspătă a fâșiei de graniță.

șapte zile care au zguduit lumea

nu mai suntem un popor vegetal
mămăliga românească a explodat și frige
în buncărul în care dictatorul și dictatrisa
și-au petrecut luna de miere
plodind avortonul omului nou
dar cu ce preț prieteni cu ce preț
și câtă tristețe și câtă bucurie
libertatea noastră are vârsta lui Iisus
tiranizat de un irod și o irodiadă în același timp
libertatea noastră e firavă
ca vocile atâtor gavroche
implorând de pe fundul gropii comune.
(care e oare ultimul sunet
pe care îl scoate un copil împușcat dar ultima
imagine pe care o duce cu el din această lume ?)

zăpada anului unu cade peste mormintele proaspete
în fața porților întredeschise ale mitteleuropei
câțiva fulgi însângezați au ajuns până la marea nordului

omul de litere/ viața de hârtie

(1998)

Însemnările silnice ale omului de litere

viața lumii

un dascăl depeizat întors acasă din apostolat
și devorat de himerele altora
un sămănătorist melankolic
incapabil să-și administreze pământul moștenit
un visător pe care prietenii de pahar nu au reușit
să îl vindece
poate doar i-au schimbat anumite obiceiuri :
l-au scos din bibliotecă și l-au făcut primar/la revoluție
în micul orașel de câmpie
spre a cunoaște viața lumii așa cum e
când o trăiești o singură dată
l-au împins spre vuietul mulțimii
pe care o electriza cu discursuri de decepție.
dar a venit vremea să ne exhibăm sentimentele
convingerile iubirea și ura
a venit vremea să umplem paginile cu tot ce
ne trece prin minte inimă și literatură
a venit în sfârșit vremea să apărăm la televizor
să conversăm despre mao stalin ceaușescu
despre lichelele lachei linșaj libertate libido
la școală fiecare pauză e o pauză mare
evenimentul zilei flacăra roșie românia mare
ura și disprețul clasei muncitoare regele
coposu sandra brown traseistele (« port în permanență
la mine prezervative colorate și aromate »)
inspectorul general e-un profesor de mușchi
proful de mate citează din sven hassel
profa de istorie se uită la seriale pentru adolescenți
fostul activist a devenit leader sindical
restaurația corupția la umbra tranziției în floare
totu-i praf lumea-i cum este
iar sala profesorală intră în rezonanță
cu vocea crainicului de la europa liberă
care o ia razna prin urbea adormită
anunțând o nouă mineriadă.
vorba poetului sârb: vom intra în secolul XXI
cu cinsprezece kilometri de morți.

poem cu răspundere limitată

ce n-aş da să fiu şi eu
un boschetar fericit din parcul gării
şi să visez idealuri
cu răspundere limitată

ce n-aş da să mă întorc la tine poesie
ca miţa baston la amantul ei
care o snopeşte –
ca un golan în piaţa universităţii
invadată de minerii chemaţi
să apere cuceririle revoluţionare.

*(tout est permis tout sera bien
quand le monarque est citoyen)*

șapte vaci slabe

între două majorări de prețuri
visez să scriu un poem despre
nemurirea sufletului
între două remanieri de guvern
iambii suitori mi s-au încâlcit în barbă
săltărețele dactile dau târcoale
bietului om de sub vreme.
privesc cu jale oglinda retrovizoare
a secolului
la impactul biologic al nației
cu dihonnia tinerei democrații.

noaptea visez șapte vaci slabe
cum le înghit pe cele grase
după care îmi ling cu lăcomie trupul
ca pe un drob de sare.

viața la țară

credeai că viața la țară
te va salva de spaime și nebunie
de trecerea timpului
și îți va aduce pe o tavă de argint
capul otrăvit al ratării.
nu mai scriu versuri noaptea
nici frescele bisericii
în care ai citit revelația
nu îți mai spun nimic.
aștepti zadarnic șoapta
îngerul a murit în tine
zadarnic îți mai umblă doctorii
prin trup
subiectele nu-și găsesc predicția
zadarnic un diavol îți dă târcoale
și te îndeamnă să scrii
tu privești în gol
ca în vizuina unui animal fugărit :
da e ceva acolo în măruntaie în creier
ce seamănă cu mersul șerpuit al fiecărei
zile
cu freamătul mulțimii
care între barabas și isus
îl alege pe isus
să se răstignească.

zodiac

m-am născut pe 5 iunie la 5 dimineața în ziua a cincea
a săptămânii
mama în chinurile facerii blestema cât o țineau
plămâni
își dorise o fată – să-l ia moartea de băiat
frate-meu a fugit de acasă la bunici înspăimântat
doar tata se ruga liniștit în tindă
frământând o lacrimă cu privirea în grindă
unde țineau busuiocul unde era duhul casei
doftoroaia m-a adus la viață m-a uns cu țărână
m-a stropit cu apă rece scoasă atunci din fântână
eu mă luptam cu întunericul mă luptam cu lumina
cu trupul slab al mamei cu laptele și vina
de-a fi fost odrăslit sub gemeni dintr-o *fecioară*
și *un leu*
în trupul meu curgea sângele unui alt eu
otrava lumii îmi intra în timpane
iar în nas și în gură năvăleau mușuroaie dușmane
în ochi fulgerau amnare divine
și în culcușul pielii marginile se desfăceau
din mine.
când am scos primul țipăt când mi-a intrat în gură
duhul
prima rază de soare a retezat florile de salcâm:
s-a înălțat văzduhul.

acarul păun

la masa de alături
din academia sticlelor goale
acari și manevranți
discută de o jumătate de ceas
despre boghiuri și deraieri de trenuri.

în fața mea francisc
cu vocea lui răgușită:
nici nu ști ce mult îmi plac tâmpiții
sunt singurii care pleacă acasă
nealterați de alcool
și de mersul istoriei.

gândul curat al dimineții

după o noapte de nesomn și alcool
atât de departe e ochiul meu de trup
încât se lovește de imaginea răsturnată
a existenței de hârtie
iar sufletul aburit și stingher
nu e decât prelungirea unui trup păcătos
un *appendix probi*
un mădular sănătos.

somnul națiunii

noi suntem români maghiari rromi
nu ne vindem țara noi avem constituție
șvabii și sașii se pot întoarce liniștiți
pe plaiurile mioritice
munții noștri aur poartă dar patria
e mereu primejduită
noi avem nostalgiile noastre
un tineret dârz intelectuali subțire
dar avem și mineri care apără cuceririle
revoluționare dacă vrem
noi putem construi casa republicii
și bulevardul socialismului cu fața umană
noi nu avem nevoie de monarhie și moșieri
de exilați ei n-au mâncat salam cu soia
nici de golani în piețe
pe vremea lui ceaușescu s-a construit enorm
dar monstruos. canalul dunăre-marea neagră
se vede binișoior din cosmos
nu erau șomeri nu era valută
azi avem *stupid people* și jale multă multă.

lamentația poetului rămas

lui Francisc Vinganu

asta nu e imaginea odihnei
îmi spun
privind chipul poetului pe catafalc
o nu ăsta nu e chipul somnului.

câinii de pază ai nopții
îi mai latră încă insomniile.
sufletul său chinuit
aleargă între arătătorul lui platon
și arătătorul lui aristotel.

(fericită e calea
pe care aleargă sufletul
alungat din cetate).

fiul ploii

oamenii l-au poreclit ulise
pentru că așa își striga el măgarul
singura ființă cu care mai convorbea
ținându-i discursuri despre virtutea sărăciei
asemeni unui socrate burduhănos și pehlivan
(el fiul lui alexa popovici
cel mai înstărit țăran din sat).
dar după ce a intrat în colhoz
a ajuns fiul ploii
iar acum cu reconstituirea dreptului de proprietate
nu mai are cu ce să lucreze pământul
pe care nu l-ar vinde nici cu lațul de gât.

de dimineța până seara târziu
peripatetizează alături de măgarul lui
monologând asupra deșertăciunii și vinului
care i-au luat mințile și l-au lăsat văduv
i-au scos casa la mezat și nu i-au mai lăsat nimic
decât un băiat internat la gătaia
și cripta imensă a familiei în cimitir
unde își adună proviziile
pentru viața de apoi.

cocon

ochiul meu e o larvă
care ziua
se hrănește nesățios
cu existența dumneavoastră
doamnă –
iar noaptea îi cresc aripi
și îmi zboară nestingherit
prin trup.

fin de siècle

nimeni nu mai ascultă pe nimeni
în sala boltită a muzeului banatului
citesc un poem și nu-l înțelege nimeni
în vacarmul de nedescris al salonului de carte -
un congres de babe ar zice clasicii marxismului -
iar poetul e privit ca un șarlatan care vă ia banii
până când o voce – de nerecunoscut – a mea
rostește răspicat în microfon : *liniște*
măi dragă cititorule
dacă nu vrei să citesc poemul în franțuzește.
lumea a amuțit pentru o clipă
autorul dă drumul textului
care le gădilă urechile
îi înfiorează pe toți și îi înalță
cam o jumătate de metru
în levitație
și deodată – poc – îi lasă să cadă
în beția de cuvinte a sfârșitului de mileniu.

accident

am ieșit singur din toropeala autobuzului
în miez de noapte
am întins mâna și am pipăit întunericul
am mângâiat în tăcere pubisul nopții
am închis ochii și i-am deschis
nici o minune
nici o lumină
numai noaptea scârboasă de păcură
și câteva stele tremurânde deasupra mea
câinii turbați ai necunoscutului dându-mi
târcoale
împingându-mă spre margine
focul din tălpi urcă spre gheața
din șira spinării.
noaptea se prăbușea peste mine și
îmi pipăia pulsul
îi simțeam respirația gură la gură
și mângâierea bizară
când deodată am descoperit borna văruiată
și marcajul șoselei care se lățea devenind
o cameră albă de spital
și o voce care mă chema într-una.

poem de tranziție

cum mai nechează iepele de prăsilă
pe loturile țăranilor particulari
opintindu-se în hamul vechi de împrumut
de pe vremea colectivizării
când umblau activiștii cu moarea în straiță
iar acum sunt patroni au buticuri srl-uri

cum mai ies oamenii ca muștele prin grădini
și dau voioși târcoale mărunților zei vegetali
împlântați în pământul negru

trece și primăvara asta ca o criză de nervi
ca un vânt rece pe lângă serele aburite
cu răsaduri de varză și paradaise.

iar eu alunec ca un înecat în apa asta adâncă
mă cufund în mълul anotimpului de tranziție.

globule albe și roșii

aici e poemul : în pragul amintirii
ca o viitură ca o calamitate ca un fior
în tăietura visului proaspătă
în viciu sănătate și boală
retras în obscuritatea încăperii
de frica unei fâpturi care îți recunoaște chipul
o umbră ce îți dă mereu târcoale
asemeni copilăriei.

o umbră ce pășește ușor
în zăriștea acestei dimineți lăncede de spital
ca profilul alb al tinerei asistente
purtându-ți nepăsătoare analizele spre laborator
o ofrandă desigur adusă zeului nebulos
al zilei
cu toate faptele tale bune și rele

globule albe și roșii.

pulsar

apa care îmi curăță trupul
și îl înalță
își are legile ei sacre.

apa scoasă din măruntaiele pământului
poate pătrunde adânc în măruntaiele mele
poate urca
în capilarele sufletului meu.

aș putea spune:
din mine țâșnește un havuz molcom
sentimentul dureros
al timpului concentric.

o pagină din existența noastră

contabilizezi năzbâtiile fiului
îi despici firul copilăriei în patru
apoi o iei de la capăt cu mine
îmi răscolești melankolia
îmi pălmuești absența
mă târâi după tine în cruda realitate
a unei zile de luni
printre rufele întinse la uscat.

fără să știi că eu rup în fiecare zi
o pagină din existența noastră fragilă
de cerneală
și o arunc la coș împreună cu iluziile
secolului.

în nopțile cu lună
îți re trăiești copilăria
sub privirea sticloasă a unui vampir.

ar vrea să-ți desprindă de pe chipul nimbat
(purtând numele florii și al fiorului)
una câte una petalele somnului :

mă iubește nu mă iubește.

doxuri & poezie

încolțit de glumele prietenilor
pe seama literaturii
mă gârbovesc pe zi ce trece
sub povara istoriei contemporane.
mi se pare că adolescenții de azi
nu mai citesc pe ascuns
doxuri & poezie
sunt înnebuniți de videoclipuri
și staruri americane
iar visele lor zac strivite
în întunericul discotecilor
în timp ce filosoful caută
în pubelele emanațiilor
legile noii democrații
iar stafia capitalismului sălbatic
a intrat în turma de porci a cetății.

întâmplare din obsedantul deceniu

în fiecare an de ignat
când se adunau toți nepoții în casa bunicii
fratele tatii evoca între sarmale și caltaboși
isprăvile bunicului ilie
cercetaș în primul război mondial
care vorbea rar și apăsat și te lovea cu vorba
mai rău decât cu bâta
iar tata ne povestea cum s-a întors de pe frontul
rusesc
într-o noapte
a sărit poarta și s-a dus în grajd
să mângâie mai întâi caii
și numai după aceea a bătut la geam
să-și trezească părinții
iar eu adormeam liniștit în poala bunicii
ascultând frânturi dintr-o mioriță locală
care s-a întâmplat să fie tragedia acestui neam:
„doi flăcăi o avut moșu'
unu' *verde* unu' *roșu* „

chipul câmpiei

drum printre lanuri
străjuite de maci și laba cocostârcului
în hurducăturile căruței
cuvintele tatii întipărite dureros în memorie
până la sânge
asemeni fierului înroșit pe crupa vitelor:
„aici a fost pământul nost”

trap în toropeala amiezii
cu ciocârliei orbite de lumină căzând din văzduh
cu fire de colb între dinți
și miros de cai asudați.

am unsprezece ani (vârsta fiului meu)
și tata îmi șoptește ceva la ureche
poate începutul unui psalm
sau o povață pe care nici acum
la patruzeci și trei de ani nu o deslușesc
cu toate că îmi stăruie dureros în sânge.

insomni

fiecare insomnie
e o bilă albă
lovită din plin
cu tacul singurătății.

ea ar putea schimba
destinul poetului
ar putea aboli hazardul.

underground

rădăcinile ființei mele
au intrat adânc
în lutul câmpiei
odată cu oasele mocuțeștilor
tot așa cum – pe nesimțite –
floarea efemeră a visului
și-a scuturat opiul
în sângele meu.

îmi urcă în creier otrava
acolo unde s-a deschis
o rană mai veche
o fantă prin care să pot privi
steaua câmpului.

icoane pe sticlă

am văzut culori subțiate în tăria luminii
fața mântuitorului radiind lumina
mâna apostolului răsucită la spate de prețul trădării
o madonă naivă plângând pe umărul tânărului
ucenic
în timp ce artistul îi desăvârșește sânul profan
în timp ce ghilotina fulgerătoare a sticlei
taie capul gravitației.

obiectele încep să plutească
sângele carmin îmi înroșește picioarele
fecioare despletite aleargă în întâmpinarea
demonului
în privirile lor caut semne din viața lumii.

tot mileniul creștin în aceste sicrie fragile
ucenicul însuși retras în spatele bărbii austere
trupul său neputincios zăcând în chilia trezviei
pe care o încuie în fiecare seară grijuliu
duhul bătrânului artist plecat să-l imite în voie.

ovidiu la tomis

în ochii poetului exilat
urcat pe soclu de urmașii barbarilor
stăruie imaginea crepusculară a adevăratei rome
pe care tânărul profesor
repartizat de curând într-un sat de munte
visează să o inoculeze – vie și nevătămată –
puilor de moși
din inima apusenilor.

ginko biloba

(arborele pagodelor, originar din extremul orient.
a fost adus în evropa la 1710 plătindu-se 40 de taleri
aur pentru un puiet. atinge o înălțime de 30 m și trăiește
câteva sute de ani.)

atâția prieteni mărturisindu-ți nefericirea
te cred de fapt un zeu oriental
ideile lor despre nemurire și pagode
despre cutremurele de pământ
și nemișcarea celui ce se află în adorație
coboară din fructul tău cartesian.

dar dacă ar afla într-o bună zi
că te înrudești cu stejarul porcesc
nu ar prefera ei oare elixirul
jocului de șah
sau al serenissimei meditații?

singur
îngrijitorul parcului
la capătul minuțioaselor observații
va scrie un tratat
despre tainicele șoapte ale copacilor.

simulacre

și cea mai tulbure întâmplare cea mai veninoasă
înțepătură
devine – iată – o cruntă aparență un simulacru
în fața acestui coșciug plin cu flori umile de toamnă
care așteaptă învierea.

*

(pagină mototolită)

de ce mă tulburați acum
de ce mă întrerupeți ?
tocmai croiam un vers
pe măsura ultimei iluzii.

*

mama :

o carte închisă
pentru totdeauna.

*

(iluzia)

mișcă din calea mea
zeitate cu trup de vacă indiană
și vorbește odată muritorilor
cu sufletul tău lunecos ca argintul viu.

poemul ca obstacol și ieșire din impas

detest conotațiile livrești
ale existenței mele
sunt un ins salubru.

și totuși
nu mă pot lăsa de fumat
și de poezie

după cum nu mă pot scărda de două ori
în apele aceluiași mister.

de pe trupul meu încordat
ar sări deodată
toate semnele particulare.

prietenii spulberate

sunt o țintă ușoară
pentru prietenii mei
ca o fiară rănită
rătăcind înnebunită de durere
prin păduri.
de multe ori îi las să se apropie
pe prietenii mei
ca să le pot distinge mai bine
chipul –
mișcarea nervoasă a tâmpiei
culoarea ochilor
sau bătaia inimii.

ah ce țintă ușoară
sunt prietenii mei.

ars poetica

lui Vasile Dan

sub pleoapa mea adastă
lacrima ta cititorule
viziunea care te încolțește în vis –
spinul din ochiul tău
îmi închide pleoapa
și o deschide
ca pe o poartă a sufletului –
lacrima ochiului străin
o încălzesc pe obrazul meu
cititorule
și o sorb ca pe un filtru
tămăduitor.
suferința închipuită
de alții
o trăiesc aievea
până în cele mai mici amănunte
cititorule.

amendament la instinctul imaginii

omul de litere / viața de hârtie

cineva mi-a furat copilăria pe când adormisem
așa cum noaptea de vară îmi fura veșmintele la scăldat
aruncând un pumn de stele în iarbă

cineva mi-a furat copilăria
a fost văzută în tovărășia dubioasă
a omului de litere

viața e un text apocrif
nu știi niciodată cine ți-o poate scrie
sau inventa
după cum nu poți afla niciodată
ce ți-e scris.

(la aceeași masă)

francisc n-a mai ieșit în lume
de pe vremea când trăia în concubinaj
cu una din ideile sale despre fericire
acum s-a retras în propriul său punct
de vedere.

se zvonește că extrage rădăcina pătrată
a sensului vieții
visând să răstoarne
concepțiile învechite despre poem.

francisc este un jucător cinstit
dar a mizat totul pe o carte
a câștigat și a pierdut
la aceeași masă cu dama moarte.

(punere în abis)

ovidiu pecican scrie un roman
al cărui personaj principal e chiar vărul său
sandu
care pe când lucra la biografia romanțată
a vărului său ovidiu
a fost strivit de raftul tixit al unei biblioteci
s.f.
din această nevinovată punere în abis
nu putem ieși
decât în piața endependenți.

(poetul)

un traficant
al așezării în pagină
(o călăuză)
a noimelor
spre abis.

alibi

mai degrabă va trece o cămilă prin urechile
acului
decât horia ungureanu la teatrul absurdului.

naratorul stă deoparte și cugetă
nu s-ar amesteca nici în ruptul capului
în viața personajelor sale.

fiecare carte e un potențial alibi.

cădere liberă

vitrina domnului marandiuc
s-a transformat peste noapte
într-o carlingă de avion.

cumpărătorii
iau câte o carte
și se scufundă în lectură
ca într-o cădere liberă
în care nu ți se mai deschide parașuta.

prizonierul propriului text

dorel sibir e singurul scriitor în viață
care are o casă memorială la hălăliș
într-o noapte au intrat hoții
acolo
și au furat tot mobilierul.

neavând unde se retrage
autorul a rămas prizonierul
propriului text.

colecția de pipe

colecția de pipe a domnului schwartz
îi agasează pe toți criticii literari.

colecția de critici literari
ai domnului d.r.p.
îl agasează în așa măsură pe domnul schwartz
încât a jurat să scrie un roman fluviu

o viitură care să ne ducă
pe toți
mai la vale.

darstellung

ori de câte ori vocea de caval
a domnului gheorghică
(pritocită la sărata pitești gherla și aiud)
sparge liniștea tombală a ceneclului de marți
toate cărțile de pe rafturile universității
populare
își cer drepturile de autor și se ordonează
fiecare după weltanschauung-ul ei
îngerii păzitori se dezlipesc de pe tavanul
încăperii

și încep un cadril sau un menuet
în funcție de dispoziția autorului
încât tot ce spune domnul gheorghică
se face până la urmă vers
sau *darstellung*.

tratament fabulatoriu

în timpul unei discuții telefonice cu editura
domnul dr. bănescu a consumat toate impulsurile
sanepidului încât s-a trecut în grabă
la operarea cazurilor grave de apendicită
la domiciliu.

pe parcursul unui interviu la clubul presei
cunoscutul prozator a băut
douăzecișisapte de de cafele și o duzină de nesuri
și a fumat 63 de țigări wikend
48 b.t. cartonat și 11 necartonat
și un kent pe care îl ținea în buletin.

în timp ce răspundea întrebărilor
a epuizat de două ori și jumătate fondul
principal de cuvinte și de câteva ori
dialectul bănățean.

în urma conferinței de presă un sfert din participanți
au decedat la datorie doi au murit de răs
iar ceilalți au fost transportați de urgență
la sediul *orizontului arădean* unde autorul
urmează să le aplice un tratament fabulatoriu.

la un țărni

în mica încăperei a redacției arca
p.c.-ul la care lucrează romulus bucur
scoate sunete ciudate de scârba
ori de câte ori i se administrează
micile porcării ale colaboratorilor.

în fața ecranului
romulus pare un mandarin în meditație
pândește șorecuții computerizați
paraziții textelor de avangardă
care vor ronțai într-o veselie
sunetele și imaginile unei scene de amor.

scoate dintr-o mână yingul
din cealaltă yangul
și își toarce mai departe idila
cu gândul la sălbatica-i clotildă
la un țărni unde și-ar putea
scrie în liniște inegalabila-i pisiciadă
în intervalul dintre două mandale.

titlu pentru un tablou de alasu

pe cât de firav și de schimonosit îi era trupul
pe atât de nepăsător și liber sufletul
nici un pictor n-a adunat atâția români și unguri
la o expoziție
ca paly alasu.

picta ca un nebun ca un sălbatic
ca un revoltat
și când colo el avea chipul blând
al băutorului de absint.

cine îți mai oferă un tablou pentru o țigară
și se lasă târât prin cârciumi ca un poet
blestemat.

îi plăceau griurile femeile și pălinca
pe primele două le-a pictat pătimaș
iar pălinca
o savura cu un soi de tristețe :
servus servus poete
dă-mi și tu un titlu pentru viitorul tablou.

oradea în patru prieteni

și-n timp ce dezbăteam zgribuliți
pohetica lucrului mărunț
am intrat toți patru într-o cofetărie cochetă
aleasă de horia chiar la *vulturul negru*-n pasaj
cafea cu frișcă ce te făcea să visezi
la lumea pestriță din fața sorbonei
filată de ochiul pozitivist al lui comte.

vasile nu-și putea ascunde tristețea
revederii locurilor tinereții
și-n pasaj bătea vântul : *nevermore*
iar george sfida toate legile barocului
belepocii biedermyer secession
decameroniza fără lene dintr-o călărire în zori.

o clipă am crezut că-mi pot citi viitorul
în textul obscur al ceștii de cafea
am întors capul nu mai era nimeni în pasaj
când am auzit hohotul clevetitor
coborând din vitraliile intacte ale vulturului
imperial:

nevermore nevermore nevermore

doi poeți și-o pisică neagră

tu nu ști ce înseamnă singurătatea
mi-a spus francisc pe când ieșeam din prima
cârciumă
uite o pisică neagră – asta e singurătatea
asta nu-i o pisică gândeam eu
e inspirația din poemul lui queneau
(*pis pis pis – hmm – a șters-o porcul*)
și topiți de aburul băuturii ne îndreptam
braț la braț spre birtul următor
cu un poem nedeslușit ce ne ardea mâinile
nu mai era nimeni pe stradă
decât doi poeți și-o pisică neagră.

adam puslojić

voinicul acesta bărbos
e chiar prietenul lui nichita
a învățat românește pe valea timocului
îl poți vedea dar nu-l poți atinge.

rătăcește prin lume cu haine cernite
face naveta între lanțurile lui blaga
și necuvintele prietenului său
rostind poeme nevinovate
despre oameni vinovați
despre colecțiile de nasuri și degete
ale tinerilor războinici
de pe frontul jugoslav.

simți nevoia să-l urmezi
să alegi între libertate și barbarie
între secolul XXI și neant.

jugoslavie jugoslavie.

după-amiaza unor fauni

odată ajunși în camera compozitorului de lieduri
peste drum de maria-radna
ne întâmpină patru javre dl. klekner ne arată colecția
de discuri cărțile vechi vinoteca bibliile ungurești
dicționarul latin-german de la *mdxcii* ne e frică
de câinii care intră și ies pe geam
într-o altă viață ai fost pisică zice vasiledan
bătrânul klekner s-a așezat la armoniu
cântă toccata și fuga de bach atunci am simțit
mirosul greu de igrasie și pișat obturând mobilele
vechi pe bătrânul profesor l-a părăsit soția (*prosit !*)
trăiește în ger
mania untului bătrânul clămpăne în ritmul liedului
între timp a trecut la pianul hodorogit
improvizând o călătorie venețiarinviena
donaupădureaneagră trece la *mortua est*
și plânge l-a compus în urma unei mari
dezamăgiri mă gândesc la un viitor poem
vasiledan aplaudă și îl îmbrățișează apoi ei beau populara vodcă
pe fondul liturghiei lui ceaikovski
estimp eu cad ușor în transă văzusem doar
un pallady la muzeul soților costescu din lipova
(*prosit !*)
hei zefirul de pe fața bătrânului luminează fosforescent
are ceva diabolic
punem masa untroșiislănină și un pateu din piramida
de conserve apar lord și negresa marș afară
vasile plusează oare cine va moșteni toate acestea
răsfoim vechiul album de familie *la belle époque* (*pro-sit!*)
atingând clapele hranei se înălța un imn
după masă ne oferă țigări de contrabandă (*prosit prosit!*) vin vechi
apoi eu conduc mașina
în căutarea unui pian mai bun îl găsim și facem cunoștință

cu tenorul în slip
bătrânul se repede familiar ridicând capacul
high fidelity tenorul cu alură de sportiv
cântă îngerește fără încălzire fără vocalize
mortua est și încă ceva când ajunge la
degetele ploii bat în geam îmi dau lacrimile
în sfârșit ultimul lied pe versuri de macedonski
duiosallegrogrotesc apoteoză mulțumim
băieții mai ciocnesc un pahar ne despărțim
patetic ah bătrâne klekner adio
simț enorm zice vasile nici nu știu ce au pierdut ceilalți
că n-au venit aprob urcăm în mașină
avem întâlnire cu englezul și cu dorelsibii la *five 'o 'clock vis-à-vis* de halta
păuliș.

scrisoare de la moara lui christian duray

pe poetul christian duray l-am găsit la moara lui
de lângă pâraul sille unde ține un anticariat
a hotărât să pună punct boemei dar a rămas
același tip bărbos și voinic cu voce răgușită
de *beuglant* cu care își declamă el însuși textele
în locuri improvizate acompaniat de violoncelul
lui josé bedeur a devenit el însuși un bibliofil jovial
credul bizar necuviincios și arogant
ca și gazeta satirică unde îi toacă mărunț
pe politicienii zilei după carnagiul organizat
contra studenților făcuți piftie într-o nenorocită
zi de marți două aprilie
cu profii linșați de jandarmi amatori
cu părinți și elevi alergați între abator
și măcelărie.

evocăm amândoi zilele revoluției române
pe compatrioții lui curioși să cunoască estul
sălbatic pe barbarii de la dunăre au descoperit
ospitalitatea românească și pe aborigenii simpatici
care n-au apucat să vadă europa în care vor intra
oricum cu *chevaliers de la table ronde* și noi suntem rromâni
iar noi noi epigonii înfulecăm
acum salată à la *bouquinerie guinguette* și bem
un beaujolais în bucătăria răcoroasă în timp ce
băieții noștri william și lucian schimbă timizi
primele cuvinte ale unui viitor dialect *superbad*
așa cum insinuează muzica de pe c.d.-ul

love no limit cu martin jonsson iar christian
îmi numără pe degete pe toți oamenii de CULTură
privilegiații frustrații găgăuții și gușații nației sale
fără să bănuim că a doua zi vom călători
chiar pe urmele unui *rimbaud vivant*
cu discobusul său fermecat (un fel de *bateau ivre*
ce ne bântuia demult prin sânge) răscoliți
de vocea lui léo ferré de boema lui arthur și de picătura
de homosexualitate ce ne răscolea simțurile

că puțin după miezul nopții vom descoperi
în delir ca pe un semn al misticei noastre așteptări
un licurici – unul singur – scăpărându-și lumina
spre obrazul buhăit al nopții.

**introducere în teoria poemului
pentru emanați politicieni și târfe**

nu vă mirați poemul
nu
e
decât
un
frag
ment
din reflectarea cerului
în
ochiul de apă.

un tête-à-tête cu bardul de la mircești

în februarie când vine luna cărții la sate
de se întâlnesc poeții și prozatorii
cu fățarnicul cititor al zilelor noastre
tu semenul meu fratele meu ipohondru
carele citești viitorul în zodiac
și în fundul obscur al ceștilor de cafea
ce nu te dai scos din întreprinderi și s.r.l.-uri
cum nu se dă scos ursul din bârlog
și vițelul din vacă
în februarie când zăpada de pe drumurile publice
scoate un șlagăr nou electrizant cum ar fi
aria mobilizatoare a calomniei: aici sun banii voștri
de ți se oprește circulația periferică
și te apucă un splin casnic
ca cum ți-ai petrece un week-end în lunca siretului
la gura sobei ori la un *tête-à-tête* cu bardul de la mircești.

în februarie zis și făurar când vine mă-nțelegi ocaziunea
să se pronunțe sindicatul în ședințele de analiză
când dau guvernării în bobi să vadă
dacă o fi șeptelul mai mare
și n-are somn opoziția
perpelindu-se în așternut
sau când apare stafia planului sericicol prin școli
de albec directorii peste noapte și le crește colesterolul
iar cadrelor didactice li se moaie picioarele
ca la puii de gostat
și când visează femeia de serviciu
câmpuri de mătăasă și multă multă jale

în februarie când în sfârșit își vede ursul umbra
zicând în gândul lui nu mai vin americanii
atunci numai ce apare cumătrul din poveste
iedul se sperie
lupul înfulecă
focul arde
gerul troznește.

avertisment : *la vie est brève*

nu știu alții cum sunt
dar eu
când mă așez în fața
mașinii de scris
parcă-mi saltă și acum inima
de bucurie
iar mâna tresaltă tânjește suspină
spre trupul iubitei cu mers de felină
spre viața proscrisă cu gust de velină.

viața e frumoasă merită
s-o trăim
cine bea îi dă cu piciorul
viața e importantă. merită
s-o trecem pe curat.
toți ar vrea o bucățică din tine.
merită s-o.

*(la vie est brève
un peu de rêve
un peu d'amour
et puis bonjour)*

pregătiri pentru marea călătorie

(2002)

pregătiri pentru marea călătorie

«Însă întâi trebuie să faci o altă clătorie și să ajungi la tărâmul lui Hades și al înfricoșătoarei Persefona, să te sfătuiești cu sufletul tebanului Tyresias, proorocul orb cu mintea limpede ; deși e mort, Persefona i-a dăruit numai lui stăpânire asupra minții sale, în vreme ce umbrele celelalte sunt fără minte»

(Odiseea)

I.

într-o dimineață de ianuarie a noului mileniu
m-am trezit mai devreme și am început să scriu.
de mult timp îmi stă pe limbă vârtejul acestor cuvinte
necruțătoare
le pierd gustul pe măsură ce le mâzgălesc pe hârtie
nu m-am oprit din scris până nu m-am eliberat de
cruzimea lor.
de la o vreme mi-a încolțit în minte ideea pregătirilor
pentru marea călătorie
de atunci înapoi în memorie ca pe un limb
pierdut în mare.

mi-am cercetat cu încredere părinții familia
mi-am cercetat cu sfială prietenii rămași
i-am cercetat cu o undă de îndoială pe filosofi pe preoți
pe nebuni pe marginali
i-am cercetat cu scârbă pe politicieni și pe conducătorii
acestei lumi
care scapă totul de sub control și m-am cutremurat.
m-am cercetat pe mine și m-am cutremurat.

părinții sunt un pumn de țărână acum dar prezența lor
a fost mai elocventă decât moartea.
mi-au vorbit în vis mi-au trimis semne prin îngerii
prin întâmplările petrecute și prin semnele lăsate de tata
în biblia veche a familiei.

prin semnele lăsate de mama pe trupul meu fragil
când mi-a dat sângele ei și m-au ținut în perfuzii
ca să nu mor după naștere pregătindu-mă pentru numărul
de iluzionism al vieții. mama se săturase de mine
dar încă se mai ruga fără speranță
doctorii ridicau din umeri apoi au renunțat.
și ea a început să mă urască eram o povară prea grea
pentru călătoria lor.

mama mă ura ca o mamă care își vedea propriul trup schingiuit
propriul suflet părăsit pe cărările sălbăticității ale vieții.
de la ea am moștenit obsesiile și himerele
m-au urmărit o viață întreagă ca niște erinii.
eriniile îmi șoptesc și acum: mama își dorise o fată un ajutor
era epuizată de bărbații din jurul ei.
după ce am scăpat de penele rele ale copilăriei
tata a început să-mi exploreze sensibilitatea
vorbindu-mi de Dumnezeu și de îngerii.

vedea că nu voi fi un bun plugar
vedea că sunt rodul târziu al răniilor sale din război
vedea totul cu ochii unui moromete blajin citea biblia
se încovoia sub vremi și profetea *colhozul nu e bun nu o să țină
multă vreme se fură ca în codru.* aduna cu sfințenie firimiturile
de pâine albă

și profetea *vom mânca pită neagră comuniștii distrug caii
și pământurile taie lizierele și se leapădă de Dumnezeu.*
din când în când noaptea avea coșmaruri visa că îi fură caii

atelajul și plugul
până într-o zi când a obosit și le-a dat de bunăvoie.
tata m-a iubit în felul lui deși nu și-a pus speranțe în mine
ghionturile și loviturile lui erau urmate de căință
vorbea cu un zâmbet amar despre viitor n-am înțeles niciodată
de ce zâmbea când ne prevestea nenorocirile
zâmbetul acela îmi dă și acum forță pentru marea călătorie
știa că voi fi un bun aluat pentru frământarea nenorocirilor lumii
părinții mei au murit pe rând în pragul bătrâneții
după ce au împlinit 60 de ani
au privit sfârșitul cu scepticism apoi cu tot mai multă încredere
credința i-a călit pentru marea călătorie.

(azi noapte câinii lătrau dinspre cimitir s-au luptat cu vântul
și cu hergheliile nopții și le-au învins.
nu aș fi bănuțit că această primăvară timpurie și febrilă
mă va împinge atât de mult în purgatoriul subconștientului.)

despre soția și băiatul meu de șaisprezece ani nu voi vorbi acum
ei ar accepta cu greu pregătirile pentru marea călătorie
și le-ar confunda cu vacanțele din fiecare an
cu lenea plimbările odihna tratamentul la izvoarele
cu ape minerale

somnul dolcele far' niente din stațiunile de odihnă
concediile petrecute la munte și la mare în camerele
sordide ale sindicatului
călătoriile cu mașina (îi văd și acum crispați pentru prima dată
în fața mării neliniștite
o mamă tânără cu copilul ei mic și bolnăvicios privind golul acela
conștienți că așteaptă ceva apoi zbuciumul valurilor
jocul urmele șterse castelele de nisip fascinându-i zile în șir
ca o chemare interioară

până când un prieten s-a înecat la neptun
salvându-și copiii pe aceeași plajă unde ieșisem și noi
cu o lună-nainte)

II.

prietenii mei scriitorii mi-au fost mereu un sprijin în proiectul marii călătorii aş spune chiar că m-au pus pe fugă m-au ajutat textele lor îmi spuneau întotdeauna mai mult decât viaţa lor searbădă plină de frustrări şi de vicii (nu spunea prozatorul cu pipă că scriitorul român e bun numai mort ?) cu cât sunt mai instruiţi oamenii se lasă mai uşor pradă sentimentelor scriitorii sunt şi ei capabili de ură de invidie şi de angoasă pe care în cel mai bun caz le sublimează în discursuri

lustruite apetisante

când nu sunt bolnavi sunt în stare să îşi fure obsesiile să le dea o cu totul altă înfăţişare. eu însumi am găsit la poezi frământări care am crezut că mă traversează. sunt bântuit de personajele vii ale utopiilor şi ele nu mă împiedică să-mi construiesc propria mea utopie. a trecut multă vreme până mi-am găsit demonul ce trebuia exorcizat.

era în mine şi ei m-au ajutat să-l descopăr. m-au ajutat e un fel de a spune pentru că au reuşit numai atunci când au devenit cinici şi răi. necruţători. m-am întristat când mă cicăleau apoi i-am contrazis până am pus din nou stăpânire pe duhul meu încercând să-l domolesc. e greu să-ţi domesticeşti spiritul. mai ales când ți se spune că el este în mod fatal păgân. în copilărie la un ignat am cunoscut un personaj ciudat un marginal inteligent şi cinic aciuat în casa unchiului meu pentru o vreme. un marginal care mi-a sugerat la cei zece ani ai mei că pentru a deveni poet trebuie să fac următorul exerciţiu : în timpul rugăciunii la masă eu să-mi bolborosesc propria mea rugăciune să nu o urmez pe a celorlalţi. cred că era diavolul însuşi demonul unei alte creaţii. atunci mi-am luat inima în dinţi şi i-am condamnat pe toţi la moarte. am început să mă gândesc la mine ca la un altul. bunului Dumnezeu care ne-a creat nu-i place decât o singură creaţie. celelalte sunt vane şi inutile. literatura este o invenţie diabolică pentru că descoperind-o

la alții nu o poți imita. lectura e o plăcere frumoasă și
inutilă. trebuie să-ți inoculeze cineva microbul cum a făcut-o
acel paria

și în felul acesta te gândești cum să-l imiți pe Dumnezeu.
în același timp scrii fără să te plictisești imitându-i pe alții.
într-o lume a alterității tu trebuia să-ți cauți propria identitate.
vechiul principiu al imitației clasicilor era mai sănătos :
te obliga să imiți supravegheat adică să fii tu însuși
în timp ce îl cauți pe Dumnezeu. păcat că a dispărut odată
cu clasicismul. nu poți să începi pregătirile pentru marea călătorie
fără să-i vizitezi pe clasici. chiar dacă par pozitivi și patetici
grandilocvenți și serioși.

pe vremea lor literatura era folositoare te pregătea pentru
marea călătorie.

astăzi literatura este plină de capcane care încearcă să o salveze
de plictis dar cu atât mai inutil. ea nu te pregătește pentru nimic
decât pentru sedentarism și interpretări pozitive pentru televiziune
și semantică pentru dispariția limbajului. pentru limbajul dispariției.
a-ți găsi limbajul este un semn că poți începe pregătirile pentru
marea călătorie.

să dispari în propria ta limbă în propria ta gură în propriul tău
punct.

iluzia mării călătorii : să-l găsești pe Dumnezeu în timp ce
te pregătești să abandonezi căutarea. să regăsești omul.

III
(trecerea numelor la index)

noi plâsmuim cuvinte dar știm că ele au
o parte ascunsă nevăzută
așa cum omul ascunde în el un chip nemuritor
omul e pecetea lui Dumnezeu se spune
iar cuvântul este pecetea omului
așadar cuvintele sunt tot atât de pieritoare
și mincinoase
ca și chipul omului celui căzut și îngenunchiat
iar frumusețea lor este umbră și vis
dacă Isus a fost partea vizibilă a lui Dumnezeu
cei care L-au văzut pe Isus au primit binecuvântarea
de a-L recrea
din partea vizibilă a părții vizibile
astfel încât cuvintele sunt cioburile pe care călcăm
atunci când căutăm Logosul
și ne amintim în visele și plâsmuirile noastre
de Cuvântul Lui
care este tunet nevăzut
și fulger care ne despică
și ne luminează uneori cugetul
câci abia ele iluminările sunt partea văzută
a părții Lui nevăzute
pe care apoi cuvintele noastre așa pieritoare
și mincinoase cum sunt
le pot închea din neant
iar numele noastre cele sluțite sunt pecețile trufiei
de a fi El
de a cuteza să-L vedem pe Cel Nevăzut
de a cuteza să-L pipăim pe Cel Neatins
și tot așa numele noastre ioan vasile gheorghe
francisc florin dorel romulus viorel nicolae și mihai
nu sunt decât instinctul unui *imitatio*
nu sunt decât cioburile pe care călcăm
când vrem să rostim numele Lui
și ne amintim de visele și plâsmuirile
viselor și plâsmuirilor celor care au rostit numele Lui

și tot așa
numele celor care cutează de a imita creațiunea
nu sunt demne de a fi rostite

și sunt puse aici la index.

IV.

acum când viața aruncă la coș retorica speranței
acum când speranța aruncă la coș scrisorile de dragoste
ale veacului

pe care eu însumi l-am traversat pe jumătate
înviorat de opiul cărților – stau în mijlocul camerei
înconjurat de manuscrise și hărți
bântuit de strigoiul călătoriilor din familie:

mai întâi călătoria bunicului în primul război mondial
mărșăluind printre soldații imperiului prin babelul
de ordine nemțești ungurești italienești
țărani români luați de la plug în opinci și duși în cetatea
aradului

luptând pentru drăguțul de împărat în italia
împinși apoi în primele linii pe frontul din galiția și rusia
închizând primul cerc al călătoriilor familiei
odată cu delegarea unui mocuțesc la alba iulia.

al doilea cerc e un ocol al suferinței
l-a împlinit tata în al doilea război mondial
a trecut prutul apoi nistrul a văzut bordeiele mujicilor
și colhozurile uniunii sovietice
a mușcat țărâna lângă krivoirog a simțit în coapsă

schijele brandului rusesc. după o lună de spital de campanie
prin rusia ucraina polonia și slovacia
cunoaște tratamentul medicilor austrieci și nemți în inima
vienei.

celelalte călătorii ale strămoșilor mei nu le-am cunoscut
ei au fost legați de glie de stâpân de meridianul și paralela
locului

ei au migrat numai după calendarul furnicilor și al ciocârliei
după bunul obicei al grofilor de a-și pierde averile la cărți
ei au îngrășat pământul dintre tisa și târnave
l-au bătătorit mai întâi cu tălpile crăpate l-au frământat
cu palmele bătătorite

încât și acum mai simt junghiul rănilor lor în palmele mele
mai simt biciul stâpânilor și sudoarea plăcută a cailor
mai simt răscoala din sufletul lor în ritmul horei și al doinei
al dorului de ducă al poftii imense de a-mi transporta trupul
dincolo de cortina de fier a existenței mele.

se știe foarte bine cum se putea călători pe vremea lui ceaușescu
(cu tramvaiul dorinței cu balonul lecturii cu metroul șopârlelor
cu monoraidul fanteziei)

în anii-lumină noi pionierii am învățat economia planificată
ne luam angajamente adunam sticle și borcane fier vechi
creșteam viermi de mătase

îi ajutam pe țărani să-și adune recoltele să-și depășească planul
(*în această horă prinde-te mări frate/ cincinalu-n patru ani și
jumătate*)

n-am prea înțeles de ce eram numai nepoți de daci și de romani
pentru că noi eram și urmașii chiaburilor și ai bandiților de la
canal

noi eram și nepoții deținuților politici ai deportaților din bărăgan
ai țărănilor care nu voiau să intre în întovărășire nici în ruptul capului.
ne-au învățat de mici să ne manifestăm ura și disprețul de fii
ai clasei muncitoare

iar mâna okrotitoare a partidului mâna tovarășului și a tovarășei
ne mângâiau pe creștet eram evidențiați de crăpau dușmanii
poporului

primeam insigne diplome și distincții în fața careului unității

(odată m-am bătut cu prietenul meu cel mai bun pentru o insignă)
pe vremea aceea noi călătoream în străinătate numai prin

reprezentanții noștri

în calești cu regina angliei în china și coreea pe stadioane imense
aclamați de rasa galbenă de tovarășii de drum

noi pionierii și uteciștii străbăteam țara într-o veselie
vizitam ctitoriile epocii de aur scorniceștii și muzeele partidului
în realitate ne opream la mănăstiri aprindeam o lumânare
străbăteam orașele vechi priveam cu admirație arta burgheză

decadentă provocatoare

în jurul focului de tabără totul degenera sub privirea înțelegătoare
a profilor ne inițiam în bancuri și în beție.

în liceu eram duși pe traseul vizitelor de lucru așteptările erau lungi
spuneam bancuri jucam bâza fetele leșinau în arșița ciclului menstrual
până apărea limuzina ca o natură moartă cu dalmațieni
pe legea mea tovarășul și tovarășa erau însoțiți de doi dalmațieni superbi
ca să nu mai vorbim de securiști și miliție iar noi fluturam mâinile
și strigam ura până ne-apuca ura.

V.

la optsprezece ani băteam de unul singur cărările
dealurile șiriei și munții zărandului cu un rucsac de conserve
în spate

pe vremea aceea începusem să notez ceva într-un carnet virgin.
mai înălțam zmee mai potoleam dorințele fierbinți
mai supravegheam libidoul de fiară încolțită de inconștient.

mă hăituiam singur mă pedepseam cu setea descopeream asceza
îmi căutam un sens mă prinsesem ca un fluture rătăcit

în plasa de spaime a adolescenței gândul sinuciderii nu îmi era
străin.

mi-am provocat destinul dormind o noapte în podul unei case părăsite
lângă troița feredeului. după lăsarea întunericii buhele și liliicii
au invadat podul părăsit. ochii lor mă urmăreau ca o rază de laser.
duhurile dănțuiau în întuneric în tufișuri mișunau fiarele.
în răstimpuri aprindeam lanterna scăpăram un chibrit țipam
spre duhurile nopții

mă rugam în surdină îl căutam în suflet pe Dumnezeu.
nu îndrăzneam să adorm priveam coșmarul fără să clipesc
în tainița inimii s-a aprins luminița groazei.
am săpat o galerie în întunericul de granit mă aflam în inima
unui vârtej.

sclipirile reci ale lunii m-au săgetat prin fisurile acoperișului.
eram ciutura cu lanțul rupt scăpată în fântână de o mână neîndemânică.
nu reușeam să mă trezesc din coșmar.
abia dimineața după un somn adânc și scurt am simțit mușcătura nopții
și am oblojit-o în pacea pădurii. soarele mi-a dăruit atunci
cea mai frumoasă zi.

l-am lăudat pe Dumnezeu și am pornit la drum cu lacrimi în ochi.
după nenumărate rătăcirii în labirintul pădurii pe cărările nemarcate
ale highișului
am ajuns la cabană. m-a scos la liman un vânător.
se speriasse de mine ca de o fiară.

marea călătorie nu e nici iluzie nici vis. e imensa putere pe care ți-o dă
exercițiul răbdării. începând de azi nu-mi mai contrazic semenii.
nu-i mai frecventez pe filosofi.
nu-mi mai cheltuiesc inutil energia. pregătirile pentru marea călătorie
au început prin descătușarea unor forțe subtile
puterea celui umil a celui slab a celui învins care întinde mâna
după un bănuț. de mâine voi porni singur în marea călătorie.

de fapt a începe marea călătorie înseamnă a te pregăti să o începi.

iar a părăsi această lume este numai o iluzie
înseamnă a te pregăti să o părăsești.
încep pregătirile
un lung șir de renunțări
la cafea la fumat la alcool la bucuriile trupului

la drogul sufletului
la prieteni
la literatură
la somnul de după amiază.

veghez.
îmi supraveghez mișcările.
îmi priveghez trupul îmi pipăi semnele particulare.
îi pândesc înălțarea. poticnelile.

cuget la mine ca la un altul.

VI.

apoi am devenit dascăl într-un sat șvăbesc pe granița de vest
odată când lucram cu elevii la cultura de sfeclă
o fată a făcut pipi în ungaria. căutând un tufiș nu și-a dat seama
că arătura proaspătă era chiar fâșia de frontieră.
noi dascălii am rămas siderați de cât de ușor se putea înșela vigilența
soldaților pe vremea culesului.
zilnic câte o familie de șvabi o tăia spre occident
tractoristii o tăiau cu tractoarele și mașinile agricole
profitând de neatenția soldatului
ciobanii o tăiau cu turmele de oi alții călare alții cu dacia
inventivitatea oamenilor nu avea limită: fackelman rieger taubert
endres ziernemann faludi luputz franz theresia și armin
walter herta hannelore winfried norbert manfred christa erika
într-o zi nu s-a mai întors nici directorul școlii din ungaria
plecase cupașaport de micul trafic. le-au găsit dacia abandonată
într-o parcare.

viața mea e marcată de acele călătorii organizate până în cele
mai mici amănunte
de activiști simpatici de organizatori de grupă de detașament
și de unitate
hălăduiam prin muzeele patriei și nu înțelegeam trecerea
de la o orânduire la alta și mai ales trecerea la feudalismul
multilateral dezvoltat
nici bruiajul beatles-ilor la europa liberă
hălăduiam prin muzee căci patria era un muzeu imaginar
(făcut după planurile și imaginația activiștilor de partid)
în care nu auzeam ce vedeam.
poveștile bunicilor erau străbătute de un fir roșu
istoria era rescrisă între copertile tari ale operelor complete
ale tovarășului dirijat de tovarășa dincolo de care se întrezăreau
mușchii de oțel ai lui schwartzeneger –
umflați de propagandă și de salamul cu soia al poeziilor patriotice
îmi încercam și eu mușchii pe șantierele patriei
îmi acordam auzul fin la chemarea de tată a omului nou
îmi pritoceam vocea cu mobilizatoare cântece de brigadier
eram în stare să-i provoc la skanderbeg pe capitaliști
așa am ajuns să port o corespondență cu un pionier francez
până am ajuns să-i cunosc în carne și oase pe annie & michel
ajunși în lungile lor călătorii la porțile orientului
où tout est pris à la legère.
i-am cunoscut și am plâns i-am îmbrățișat și am plâns
am râs împreună și am plans.
pe platoul padiș am băut cafea naturală adusă de ei și am plâns
în timp ce priveam cu coada ochiului spre mașina lor
spre adidașii lor spre cortul lor termoizolant spre țigările fine.
atunci i-am condamnat pe toți la moarte lentă (*comunismu' n-o
muru/ num'o țâr s-o hodinitu'*) pe activiști și pe conducător
pe propagandiști și pe lichele atunci mi-am riscat pielea
și i-am găzduit pe michel & annie & nicolas fără să anunț miliția
și am pornit cu ei o călătorie prin țară pe cheile turzii la mănăstiri
pe urmele lui dracula în bistrița și la castelul bran și am văzut
că patria arată cu totul altfel dintr-un renault 21
i-am văzut pe copiii patriei întinzând mâna după *ciungam*
și ciocolată
i-am văzut pe militarii patriei și pe milițieni arătându-ne politicos
drumul

numai pentru un *bic* sau un pachet de *gauloises*
i-am văzut pe chelnerii patriei scoțând bucatele și vinurile alese
(numai pentru străini) în separeul restaurantelor.

atunci mi-am dat seama că toate călătoriile mele cu rucsacul în spate
cu bucătăria în portbagajul daciei sunt doar umbră și vis
atunci am început să-i trimit scrisori lui virgil ierunca din bekescsaba
și apelul unui veteran de război (care semna *moșulică fără frică*)
la regele mihai până când șefu' de post mi-a retras pașaportul
de micul trafic

*(mă' profesore îți iubești țara ? cum să n-o iubesc?
atunci ce cauți în uнгaria? medicamente și rama pentru copil.
uită care-i treaba ne-am gândit la tine să ne aduci niște ziare.*

a doua zi am predat singur pașaportul)
dar chiar și așa între cele două filme artistice ale săptămânii
puteam să călătoresc pe aripile lecturii
nimeni nu mă împiedica să gust peripețiile lui ulise
ori călătoriile lui gulliver ori alice în țara minunilor
să citesc *românia literară, orizont, magazinul istoric, săptămâna
și luceafărul*

mai era și *teleenciclopedia* când călătoream fericit ca un prinț
în așternut mai era și *panorama* pe programul unguresc (l-au arătat
odată pe ceaușescu ștergându-se pe furiș la gură cu fața de masă)
pe vremea aceea bunii cetățeni erau cetățenii decedați
mai erau și cărțile lui buzura și cărțile lui breban mai erau noica
și mircea eliade dacă aveai pile la librăreasă

dar în capul listei era șefu' de post și primarul.
mai era și cenaclul uniunii tineretului comunist unde țara repeta
în cor cu băunescu poezii și cântece interzise până atunci sau
repetabila povară

dar mai erau grupul phoenix motanul arpagic poporul vegetal
moartea citește ziarul mai erau monica lovinescu & virgil ierunca
era o stereofonie în țară de vibrau și caloriferele în blocuri.
când aprindeam noaptea becul în baie se trezea radioul cu paraziți
al bunicului: *aici e radio europa liberă !*
încât am început să mă blazez și în preajma îmbulzelii din decembrie
ajunsesem să urăsc călătoriile.

acum stau în mijlocul camerei înconjurat de manuscrise și hărți
bântuit de strigoii călătoriilor din tinerețe

ceva îmi spune că nu mai are nici un rost
trupul meu nu mai are nici o tragere de inimă
iar inima e mai bătrână decât trupul
în creier mi s-a cuibărit un stigmat.
stigmatul vizei schengen pe continentul virgin al uitării.

toate călătoriile de până acum au fost o carceră a sufletului meu
o valiză închisă în care schimburile sufletului meu s-au îmbâcsit
și îl sufocă
peisajele pe care le-am văzut îmi produc acum o neconținută greață
pe măsură ce îmi amintesc de ele.
și asta pentru că am făcut eforturi prea mari
mi-am sacrificat mereu familia economiile și prietenii
n-am ascultat de sfaturile binevoitoare.
am ajuns într-un mare impas și cred că acum marea călătorie e ratată.

ceea ce nu mă împiedică să încep pregătirile pentru marea călătorie
pentru că ea nu e un voiaj oarecare nu e o plimbare pentru a-ți face siesta.
nu este ocolul pământului nici al propriei camere
nu ai nevoie de bilet nici de bagaje pentru marea călătorie
nici de pașaport nici de viză nici de valută.
marea călătorie e ca romanul lui proust
începe acolo unde se termină textul. (vine într-o zi la tine îngerul
și îți șoptește ceva la ureche)
începe acolo unde se termină sforăriile și vorbăria
nu ai nevoie de emoție de fior
orice dorință s-a scurs din tine iar despărțirea e o șoaptă misterioasă
care se îndepărtează
e o monedă aruncată în aer
nu apuci să o vezi
dacă
e
cap
sau pajură.

VII.

asemeni sufletului tebanului tiresias (*proorocul orb cu mintea limpede*) a călătorit inconfortabilul meu prieten omul muntelui când a urcat în primul tren ce a oprit în gara fâgâraș.

golise sticlele din casa unui prieten privirea îi era tulbure nu mai vedea decât arătătorul lui platon.

noi îl credeam mort și el colinda cărările muntelui

urmărind arătătorul lui platon

pe măsură ce se trezea din amorțeală degetul lui platon îi arăta alte semne.

luase urmele himerei.

instinctul nu-l putea înșela picioarele erau sigure.

asemeni sufletului tebanului tiresias prietenul meu căuta
cu îndârjire

sufletul tatălui său dispărut cu ani în urmă pe munte.

mintea fiului e torturată de neodihna lui.

cum să găsești urma umbrei părăsite de trup ?

numai lui i-a dat persephona puterea de a urmări trei zile himera.

noi îl credeam mort și el își pierdea urma pe cărările înghețate.

nici nu se imprimăvărare și nefericitul meu prieten a luat urmele

himeri. pe măsură ce mintea i se limpezea se afunda în singurătate
ca într-o peșteră.

ce călătorie poate fi aceasta

când cu limba îngroșată și ochii împăinjeniți de efort

nu vezi nimic decât spatele plin de vânătăi

al vâslașului din fața ta

nu auzi decât bubuitul tobei și vocea de tunet

a ajutorului de cârmaci

nu simți decât dogoarea soarelui și biciul egipteanului

bine hrănit

trezindu-te din agonia febrilă a frigurilor
nu simți decât arsura mâinilor bătătorite pe rama noduroasă
din lemn negeluit
nu simți decât adierea alizeului din mările sudului
nu visezi noaptea decât cătunul tău liniștit de pescari
clipele de iubire ochii verzi ai iubitei și copilul sprintar
până într-o zi când profitând de schimbarea lanțurilor
de la picioare
de molima care decimează echipajul
te revolți.

te trezești apoi pe o plută în larg legănat în derivă
fără vâsle
cu un burduf de apă dulce drămuită vreme de cinci zile
cu tovarășii tăi de călătorie.
adormi și te trezești din leșin
delirezi cu ochii deschiși arătând spre o iluzorie insulă
a fericiților
nu strigi de frică să nu ajungi hrană peștilor
doamne ce călătorie mai e și asta
să nu vezi malul cu verdeață și să nu guști din plăcerea
anilor tinereții
să nu poți gusta din mărul ispitei al melancoliei al unei osânde
trecătoare.

în bătătura casei părintești
se bifurcă potecile
se încrucișează cărările inimii și ale minții
generații de copii au luat urma părinților
spre marea călătorie
așa cum câinele ia urma vânatului.

VIII.

cel mai frumos lucru: împlinești o vârstă rotundă
și ești sărbătorit de prieteni
vin prietenii la tine beau îți aduc libații
te așează în centrul atenției și ei devin spectatorii
care te privesc de pe margine
apoi se împart în grupuri bisericuțe parohii
și încep să bârfească
încep să se îndoiască de tine
te socotesc demn de ideea lor despre sacrificiu
au un adevărat cult pentru sacrificiul tău.

împlinești o vârstă și vin la tine fantomele trecutului
îți aduc muzica stranie a tinereții
îți aduc susurul plăcut al singurului izvor
unde se întâlnesc elefanții și leii să se adape
pe timp de secetă (odată cu umbrele nopții
armonia se strică imensele patrupede urlă înfiorător
leii se năpustesc și le sfâșie carnea dulce
sub privirile sălbatice ale coioților).

vine la tine fratele tău la sfârșitul petrecerii
și îți șoptește *'noi trăim în lumi diferite'*
vine la tine câinele tău pe întuneric îți linge mâinile
și te trezește din visare.

vine într-un târziu iubita îți acoperă ochii
cu degetele ei subțiri te împresoară cu mâinile ei
delicate și reci abia dacă ți se cuibărește la piept
și dispare.
împlinești o vârstă și vine la tine îngerul
te ține de mână
ca pe un balon cu heliu te trage ușor în sus
spre visele prietenilor și ale cunoscuților ale fiului
până nu vă mai vedeți
până sunteți un punct care pune capăt pregătirilor.

începe marea călătorie.

loc de pierzanie

„gândul la moarte”
(părintele Cleopa)

licăr

numărătoarea inversă a început
nu-i temniță mai grea ca libertatea
nici călăuză mai vicleană decât noaptea
în orice naufragiu-i un aspru început.

provincia te trage-n adânc necunoscut
topit de băutură ca poeții
ascultă alborada poemului vieții
și-n apele vârtejului plonjează trist și mut.

descriptio romaniae (I)

am pășit cu stângul în noul an
minerii din vale au profitat de vremea
bună a lui ghenar și au mai pus de o
mineriadă au curățat capitala de huligani
lăsând în urma lor o pace romană.
o liniște de mormânt și munți
de gunoaie.

am pășit cu stângul în evropa
și cu o taxă nouă pe paloarea adăugată
a economiei de tranziție.

descriptio romaniae (II)

prima impresie care te izbește la voi români
în trenuri la restaurant sau pe stradă
este vorbăria stridentă
sunt vocile tulburi înjurăturile răgușite
ale celor care urcă la miez de noapte
dintr-o gară linistită și te iau la întrebări
cu o curiozitate bolnăvicioasă iscodindu-ți
bagajele:

la prima stație urcă omul fără picioare
la a doua femeia cu unghiile roase până la sânge
la a treia orbul cu iconița maicii domnului
la a patra țigăncușa cu surioara în brațe.
a doua impresie e mirosul de picioare
nеспălate fumul de țigară din localurile
publice și toaletele înfundate contrastând
cu munții falnici și potențialul insondabil.

când totuși adormi cu simțurile îmbălsămate
de odoarele nației
te trezește vocea tabagică a conductorului
sau împleticeala ologului a orbului a țigăncușei.

descriptio romaniae (III)

printre contrabandiștii zgribuliti din zona liberă
cu telemobile și mașini luxoase
fac și eu afaceri profitabile cum ar fi
abonamente lunare la revistele literare
reciclarea melankoliei mioritice
stocarea observațiilor cu privire la culoarea cerului
în contrast cu spaima de bătrânețe
îi țepuiesc pe fazanii fraieri ai limbii române
care mai cred în destinul poeziei de frontieră
dau tunuri cititorilor de gazete grăbiți să-și soarbă
cafeaua de dimineață
îi amăgesc pe creduli cu circulația ideilor
în natură cu revizuirea valorilor și mutația
clonarea alienarea nației
apoi dau glas mării trâncăneli și simțului de orientare
al aleșilor locali care se calcă în picioare la caritas
bankoop albina cec fni
care ne-au promis un oraș european și sute
de locuri de muncă în timp ce cârdul de găște paște
liniștit în fața casei de cultură
suntem o țară cu toaletele înfundate
românia seamănă tot mai mult cu o pușcărie
în care mă simt din ce în ce mai bine
îmi bat cuie în cap și înghit lame de ras
ca să ajung mai repede la infirmeria c.e. (confort euro)
unde ai televizor color ești servit la pat și citești
ziarul de dimineață.

ora aurorală

cu gura făcută pungă
cu mintea limpede
și stomacul gol
stai tolănit în vârful carului
cu lemne verzi tăiate de curând
din pădurea bătrână.
ieri a cântat cucul pe ele
iar cuibul i s-a risipit
în cele patru zări

ca cenușa
unui foc lăuntric.

vis erotic cu realitatea fierbinte

urc scara șubredă de lemn în podul casei părintești
printre pânze tari de păianjen și printre spaimetele mai vechi
ale lucrurilor prăfuite și inutile
hornul părăsit mă pândește cu ochii rotunzi
de cucuvea
în hambarul de făină descopăr o cloșcă și puii vii sălbăticiți
care îmi rănesc mâinile
închid repede capacul și desfac o țigla
din acoperiș
o rază de soare se împlântă ca o săgeată
în cufărul de lemn al bunicului
cu care s-a întors din galiția
în primul război mondial.
dau drumul strigoilor din cufăr chiuie de bucurie
mă electrizează cu spectrele lor zdrențuite
mă atinge o umbră e mâna tatei îmi arată hamurile rupte
ale cailor
mă atinge o altă umbră care mă trezește din vis
mama cu ochii în lacrimi îmi spune că tata
nu mai are mult de trăit.

țârâitul strident al telefonului îmi pătrunde în creier
mă trezește din visul visului
duc la ureche receptorul e vocea inconfundabilă
a realității :
ia-mă sunt a ta sunt fierbinte.

epistolă către fratele întuneric

scriu o scrisoare către peștii adâncurilor
pe trupul pergamentos al apei
pe zidul berlinez dintre mine și tine.
cu o mână tremurătoare
scriu un îndemn pe nisipul plajei
către viețuitoarele mării și păsările văzduhului
pe coaja netedă a mestecenilor și nucilor
pe frunzele de arțar și de viță de vie
pe pielea solzoasă a lianelor
îmi lansez obsesiile în cosmos
către semințiile necunoscute.
las urme adânci pe chipul celor dragi
riduri și semne particulare
praf în ochi și chiar râni ușoare –
le deslușesc și le adun pe mosorul firav
al existenței de hârtie.

trupul scris

să tragi mortul de mustățile de sfoară
de urechile ceroase de nasul înghețat
să-i pipâi pulsul imaginar
să-i acoperi pielea albă a trupului
cu un scris mărunt un mesaj
către zeii subpământeni
către viața de apoi
un mesaj către fratele întuneric
și sora singurătate
către verișorul vierme și cumătra țărână
către rubedeniile îndepărtate ale unui salcâm
înflorit.

să tragi mortului drag o palmă
ca și cum ai vrea să-l trezești din leșin
și să-i amintesti de datoriile zilnice
de bunic tată fiu și cetățean.

strigoi

privesc ore în șir pe geam fără rost
scriu ore în șir fără să deslușesc nimic
asemeni pictorului care se încuie în atelier
cu himera sa dansează fac dragoste și se lasă
încolăcit de mâinile nefirești de lungi –
așa și eu mă las strâpuns de caninii nefirești de
ascuțiți ai fricii devin livid și încep să scriu cu sângele
albastru tot mai albastru al nobilei victime.

tot astfel și sufletul meu :
moaie pana în culoarea morții latente
fuge de lume ca un strigoi:
am visat c-am murit cititorule
și m-am cutremurat în somn
dar de mă voi scula pre mulți
am să bântui și eu cititorule

diferența specifică

ceea ce mă deosebește de voi e mersul piticului
zise piticul

gâfâind

ceea ce mă deosebește de voi e mersul pe jos
zise înțeleptul

peripatetizând

ceea ce mă deosebește de voi e mersul pe vârfuri
zise balerina

levitând

ceea ce mă deosebește de voi e mersul bolții
zise soarele

orbecâind

ceea ce mă deosebește de voi e progresul
zise racul

reculând.

drumul spre cer

unde-i drumul spre cer
l-am întrebat pe copil
în turnul bisericii a răspuns copilul
fără să clipească
unde-i drumul spre cer
l-am întrebat pe sinucigaș
în spatele gării mi-a răspuns încurcat
sinucigasul
tapându-mă de o țigară
dar unde-i drumul spre cer
am îngăimat în fața femeii fierbinți
ehei între picioarele unei femei
a făcut prostituata
domnule unde-i drumul spre cer
l-am întrebat din ochi pe pianist
în buricele degetelor mele
a răspuns virtuozul
unde unde-i drumul spre cer
l-am somat pe preotul în sutană
întrebă-ți părinții
mi-a răspuns cu un mic reproș preotul
dar unde unde-i drumul spre cer
mi-am întrebat părinții
în timp ce pietrarul le săpa numele adânc
în marmora rece.

bardezi

în barul de zi din centrul urbei poreclit
zona liberă și cercul poezilor dispăruți
stau la masă cu băutorii de absint
ai lui degas și picasso :
francisc petre și mircea.
fiecare cu gândul aiurea
își poartă stigmatul ca pe un obiect de lux.
francisc: răgușeala iradiată cu cobalt
petre: existentiala *dia&liza*
mircea: reumatismul din genunchi.

eu le susțin moralul de tineri pensionari
ei mă poartă spre tinerețea fără bătrânețe a
monopolului
spre viața fără moarte a berii.

vină si pedeapsă

după ce ai scris poemul
îl recitești
apoi îl rupi cu propria ta mână
îl faci bucățele.
dai o șansă hazardului
să îl recompună
într-o altă zi
din gesticulația trupului pro
scris.

trișezi moartea cu zâmbetul pe buze
sau numai te pregătești
să o întâmpini.

levitația corpului astral în timp ce doctorul îți umblă prin trup

m-am internat ieri pe ziua de 13
acum stau crucificat pe masa de operație
după ce doctorul mi-a înfipt acul în șira spinării
lotusul își desface cele o mie de petale
deschid palmele pentru a aspira în căușul lor
energia divină
încerc să disting pata roșie din regiunea sacrală
acum un alt trup străin de al meu
stă sub bisturiul doctorului
care izolează chistul cu mișcări precise
vorbește cu cel aflat în transă îl ceartă
îi pune întrebări banale lui Dumnezeu
sau intonează o arie cunoscută
iar acela îi răspunde stins dar cu aceeași monedă
trupul său astral pluteste în levitație
ochii s-au concentrat asupra unui punct din tavan
dinții scrâșnesc sau își mușcă limba
pe măsură ce scalpul taie fibrele pătrunzând
în trup
pe măsură ce trupul coboară relaxat
spre o margine
imaginând o călătorie dincolo
ascultând de regula unei alte mâini ce a lăsat bisturiul
și scrie pe cearșaful alb un cuvânt strălucitor
ochii tăi ies din orbite dar nu-l pot citi.

trunchiul doborât al tăietorului de lemne

din punga transparentă cu lichid rosu-gălbui
agățată pe marginea patului de fier
urcă un tub de plastic până la cariera de piatră
a singurului rinichi
ce i-a mai rămas tăietorului de lemne.
o doamne zice el
în timp ce se luptă cu îngerul
de ce nu lasi tu toate pietrele în creierii munților.
prin acul înfipt în venă
coboară picăturile de glucoză din cerul înstelat
stârnind un vânt răcoros peste trunchiul doborât
al tăietorului de lemne.

pe chipul adormit al femeii de lângă el
dănuiește un licăr abia perceptibil
spiridușul fosforescent al unei lacrimi.

visul podgoreanului

a avut azi-noapte un vis ciudat
se făcea că în ogradă i-a crescut o tulpină
de porumb uriașă
de sus boabele cădeau în grâmezi
gata să îl sufoce.
în ultimele luni a pierdut mult din greutate
chipul său dârz aduce cu al regelui mihai
iar destinul mai degrabă cu al regelui lear.

ce ușor e să trimiti semne unui om
în vis
pe care doar sufletul său le mai poate pricepe.

convalescență

ai trei fire de păr abia perceptibile în vârful nasului
nu le smulge le am de la tata
îmi șoptea tatăl meu pe când îl bărbieream
pe patul de moarte.
iar eu zâmbesc acum când fiul meu
vrea să facă același lucru
n-are rost să-i explic e semnul mocuțeștilor
eu seamăn la chip cu bunicul ilie
el a spart primul cercul strâmt al destinului
a ajuns cu primul răzbel până în italia
de unde s-a întors cu un cufăr mare și o pendulă
mai păstrez de la el o ceașcă de faianță imperială
dinainte de revoluția franceză
în care îmi sorb cafeaua duminica.
apoi vine tata cu un cerc mai mare spre răsărit
a fost rănit dincolo de nistru în timpul marelui război
în rana făcută de o schijă de brand încăpea un prosop
românesc
iar eu m-am născut din marșul lui forțat prin
stepele rusești
din melancolia rănitului ce trecea prin gări cu nume străine
până a ajuns la viena unde l-a vindecat un doctor neamț
m-am ivit pe lume ca să deschid un al treilea cerc
și ajuns în acest punct
pe patul alb de spital
îi privesc pe cancerosi din salon
cum își sorb cu disperare supa de acasă
fără să le pese de marea călătorie pe care abia au început-o.

loc de pierzanie

oricum
noi o ducem mai bine aici
înghesuiți în salonul de reanimare
decât americanii de sub dărâmături
cu celularele lor și cu apelurile lor
disperate.
cu acele înfipte în vene
cu *rațele* pline la piciorul patului
ascultăm știrile și dedicațiile iubitelor
care reverberează pe după blocuri
unde șobolanul își încearcă dinții
cu ultimul cip aruncat la pubelă.

stăm cu ochii pironiți în tavanul salonului
de reanimare
și așteptăm să se prăbușească peste noi
simbolurile americii.

(17.09.2001)

**despre închipuire
sau puterea de reprezentare a unor imagini
care nu sunt de față**

așa cum trupul îmi cere
să-i caut apostazia
care îi dă viață și mișcare
în această cameră de spital
tot astfel sufletul îmi cere
să mă lupt cu închipuirea
și aducerea aminte
(care sunt lucrări pătimitoare
după sfinții părinți)
să mă încovoi ca un arc
la umbra chipurilor dragi
să arunc cu pietre în spectrul
celor umili
să cobor cu larii și penații în peștera fără fund
a Necunoscutului
până ce bumerangul lucrurilor care nu
sunt de față
se va întoarce supus ca un șoim de vânătoare
în mâna mea.

pipe-wind

pisica își ascute ghearele
în împletitura fotoliului de răchită
iedera îmi ocolește privirea târându-se
pe stâlpii terasei.
de pe acoperișul de sticlă picătura chinezească
a ploii mă cufundă în acvariul nopții de mai.
mă plimb ca un calcan care vede în întuneric
cum mușchiul planturos al grădinii
aprinde licuricii de rouă
în așteptarea micului prinț
cum jaleșul pufos trimite mesaje în azur.

o adiere mișcă limba de lemn a clopotului
pipe-wind
ochii fosforescenți ai cățelușei așteaptă un semn
poate implozia mugurilor albaștri de levănțică.

în lumina fulgerului disting cum necunoscutul
își ascute colții
în entelehia corpului meu plutitor.

operație pe cordul timpului

în urmă cu douăzeci de ani
dorel sibii insista copilărește
să îi arăt cicatricea unei operații de ulcer
'e foarte frumoasă' mi-a spus
pipăindu-mi stigmatetele. seamănă
cu o capodoperă de dali
executată cu o sabie de toledo.
avea un har adevărat
de a-ți descoperi punctele vulnerabile
de a le arăta tuturor
de a le alina suferința
de a le anihila.
punctele prin care viața ta se înfruntă cu moartea.

de câteva zile ne-am revăzut în vis
'nu-mi place noua ta cicatrice (mocuzini)'
mi-a spus
dacă vrei o putem demonta
și o aruncăm în râpile hălălisului.
'uite mocuzini' mi-a spus
desfăcându-și subtil cămașa
'a mea e mult mai frumoasă'.

(Arad, 21 septembrie 2001
salonul de reanimare)

popas

pe 3 ianuarie la nouă și jumătate
intrai sub bolta tomografului ca o mumie
trup pustiu pergamentos de scrumbie
străbătut de caverne și hărți deochiate

căldura cernută de razele x
pătrunde în gură în nările goale
și-n lotusul cu o mie de petale
migreză energiile tăcutului lynx.

deodată o voce mă trezește din vis
nu respirați și număr până la zece
mă sufoc în căldura cuptorului. rece

scris mi-e să-ncalec pegasul morții acum.
respirați respirați. mă trezesc din al doilea vis
harta tumorii leziunile răului trecute-s în scrum.

tentamen

în tribunalele incandescente ale sufletului meu
moartea nu mă poate condamna
la moarte
cel mult la o altă viață
sau la o altă carte
(ai carte ai parte
de viață
și după moarte)
sau la o călătorie într-o țară străină
între cer și pământ
de unde m-aș întoarce cântând
cu viața pe moarte călcând.

invitation au voyage

balada parisului nocturn

pe *esplanade de la defense*
parisul intră în balans
din mii de ochi clipesc în zare
champs elysées ‘n apus de soare

mulțimi de flashuri izgonesc
pe zei din negrul dom ceresc
noian de fulgere țin trenea
acordeonului pe sena
când se-nfiripă o idilă
între-un metec și o copilă

paris nocturn – alb babilon
cu zeci de limbi și-un singur ton
magrebieni turiști evrei
studenți nababi poeți lachei
americani și nemți și ruși
artiști famelici și induși
panchiste și clocharzi soioși
café-au lait înalți osoși

din subterane urcă seve
spre cerul marilor manevre
cu *jean eiffel* urcăm în turn
răpuși de foame ca saturn
în depărtări o ghilotină
despică noaptea de lumină

din *esplanade de la defense*
privesc parisul – straniu dans
arc de triumf și babilon

delir de sticlă și beton
reclame zgomot și turisti
femei de noapte ariviști
parisul tinerilor barzi
gavroche prezicători bavarzi
golani și fraieri – idioți
victimizați și parigoți
(ca iona-n burta celui chit
si tu me quittes je te quitte)

din turn chiar luna varsă jar
peste mulțimea-n rock cu *jarre*
iar chipul lui *prévert* apare
la miezul nopții'n felinare

prin parcuri urmăresc în van
să dau de umbra lui *cioran*
îl caut pe *brancussi*'n zadar
cu ghidul meu de buzunar

îl caut în van pe *ionesco*
pe *boul'saint'mich'* într-un bistro
abia-o zăresc pe *pont des arts*
pe *lady di* c'un ins bizar

din *esplanade de la defense*
ascult parisul – un suspans
între abis și univers
între declin și *renaissance*.

balada cibernautului călător

cu taste dulci
și clic subtil
m-ascund de toți
pătrund în stil

computer *smart*
ce toarce-n van
alb *mac intosh*
american

computer gri
imponderal
zapp delirant
design astral

cu taste reci
și discuri *hard*
m-afund în zgâu
și-n stele ard

mă contopesc
în scheme *soft*
din paradis
fur fructul copt

jocuri drăcești
alb labirint
spaima candori
otrăvi absint

fragmente mov
nevroze-n pori

devin livizi
zappează-n draci

adolescenți
cu dioptrii
își dau cu tifla-n
văi pustii

dischete mici
revarsă-n zori
o viruși răi
conspiratori

perverși actori
fete fierbinți
te strâng la sân
te scot din minți

bărbati lucizi
cu ochiul net
dispar în zori
pe *internet*

iubiri și vieți
închise-n act
fragilități
în disc compact.

balada jucătorului de șah

cunosc un ținut depărtat
al șahului persiei – mat
carouri ca rouri ca p-uri
nechează postura în nouri.

nebunul aleargă o tură
peonii se luptă-n posade
regalul regatul alură
preferă întins dar p(-) cade

regin-a partidei de șah
privește-mă fără sfială
regatul e-al damei de ah
pastiș-a esenței e ternă morală

de vină-i amanta culoare
albastre sau negre de ce-uri
o mese rotunde-n culoare
osana cărunte careuri!

călătorie. exil

(2007)

* * *

pe mine nu mă cheamă
nici paleologu
nici goma
nici monica lovinescu

mie prietenii îmi spun mocuzini
și am venit la paris
să amân moartea
cu o zi
o săptămână
un an
și notez într-un jurnal
cam tot ce mi se întâmplă.

*si tu es jeune beau et riche
tu es mort.*

vague à l'âme

în *bar des amis* din *lilas* e pustiu
cafeaua-i amară afară-i târziu
un domn citește ziarul la masă
iar eu îmi provoc o nouă angoasă

ménace sur l'europe asta lipsea
la chine oui la chine nous habillera.

afiș

o pendulă abandonată
iese dintr-o pubelă verde

*30 centimes par appel
le temps ne compte plus.*

la science du poème

în geamul vagonului
se reflectă chipul unui tip palid
cu mustață
poartă pe cap o șapcă leninistă.

îmi seamănă leit
și notează ceva într-un carnet
cu un creion bont.

la science (du poème)
ça se LIVRE.

paris '68

pe o baricadă de lângă *café de la sorbonne*
doi tineri se pipăie cu nerușinare
se îmbrățișează îndelung
în văzul lumii.
limbile li se ating
într-o excitație frenetică.

se apropie un grup de turiști
cu trăsături asiatice
îi fotografiază din toate părțile
și încep să aplaude:

c 'est interdit d'interdire

satiră. duhului meu

lângă *mairie des lilas*
o blondă trece strada
pe roșu.

jurnal

dimineța când mă trezesc
hotelul de imigranți scârțâie ca o corabie beată
vecinii se ceartă într-o limbă necunoscută
tipul de la trei se dă iar cu capul de pereți
metecul își scoate progeniturile la plimbare
indianca împușcată în frunte vine de la cumpărături
au trecut cinci luni de când florence aubenas și interpretul ei
au fost răpiți în irak pe cinci ianuarie
ziua de când n-am mai văzut-o nici eu pe florence a mea
plânge la telefon apoi ne povestește
năzdrăvăniile bunicului octogenar
și ale motanului tigrișor.
scările de lemn trosnesc sub greutatea mea
urcă un miros înțepător de apă de javel
afară e cald soarele mă plesnește pe fața proaspăt bărbierită
iau metroul 11 de la *mairie des lilas*
apoi 7 bis până la *louis blanc*
șaptele până la *stalingrad*
metroul oprește în așa fel încât
negresa din fața mea cu copilul legat la spate
e proiectată exact în mijlocul plaiului clorotic
unde paște o turmă de oi mândre și cornute
din reclama imensă cu un cioban cu laptopul pe genunchi.
poate scrie o nouă mioriță
sau se pregătește de referendumul de pe 29 mai:

la technologie ne compte pas le nombre des années.

bobigny

în stația de tramvai
de pe *rue de stalingrad* (bobigny - cartier comunist
cu secera și ciocanul pe ziduri)
trei negri exuberanți și un *café au lait*
se dau în spectacol
țipă înjură se lovesc cu sacii de antrenament
fac semne obscene negresei blonde de *vis-à-vis*
elle est pétillante
elle est bizarre
elle est époustouflante
deodată unul începe să-l imite pe michael jackson
o mână la frunte cealaltă la sex
bătrânul algerian îl privește cu coada ochiului
îi zvâcnesc tâmpilele l-ar lua la bătaie
mă trece un frison
civilizațiile se ciocnesc chiar aici
în fața mea
și a drogatului soios roșu la față
care mă îmbie cu țigări făcute de el
repetă întruna ca o flașnetă *chie chie chie*
mestecându-și chiștocul cu un zâmbet batjocoritor.

des chiens bien élevés
ça c'est tellement plus rassurant.

mardi gras. lăsata secului

de pe șosea parisul pare învelit într-o clătită parfumată
unsă cu finetti cum îi place lui lucian
după trei luni de așteptare la gazdele noastre
monsieur julia & madame courtault
zburăm cu ambulanța pe *périphérique A 86*
vuietul șoselei e dat la maximum
ocolim orașul de la s-v la n-e
adică de la vélizy-villacoublay la avicenne
(*hopital franco-musulman* cu intrarea în formă de moschee)
mardi gras. secolul XXI va fi sau nu va fi
întrebarea lui malraux nu mai are sens după 11 septembrie
totul depinde acum
de întâlnirea lui ariel sharon cu mahmud abbas
de condie rice care declară la *sciences po* ' că libertatea
se răspândește (ca râia?) de la satele afgane la piețele ucrainiene
de la teritoriile palestiniene la birourile de vot din irak.
azi începe anul cocoșului
rasa galbenă se pune în mișcare
(*ménace sur l'europe* titrează ziarele *la chine nous habillera*)
totul depinde acum de sănătatea precară a papei
de noul *look* al lui bush care a deschis o nouă (filox)eră
în relațiile uniunii transatlantice
de ultimul kamikadze irakian
(bomba a ucis 21 de bărbați
în fața unui centru de recrutare)
de cele cinci grame de holoxan împinse zilnic
în venele fragile ale fiului meu
din salonul 34 de unde se vede turnul cu ceas
de la paris-nord 13.

melting pot la hotel pasteur

la masa de prânz
nouilles orientales cu gust de vită
totul e gata în trei minute
un săculeț de orez *thai*
adus din zona *tsunami*
și garnisit cu *sauce napolitaine* (2 euro borcanul)
lucian pregătește mujdeiul cu usturoi din argentina
numai paneurile de curcan sunt franțuzești
nu vorbesc de salată
(*un cocktail de salades tonique et croquant*
pour donner à vos repas un air de fête)
la sfârșit un *café de colombie* (100% arabica)
rămas dintr-un hotel *campanile*
are miros de câmpuri de cânepă.
pliculețul de zahăr l-am șterpelit dintr-un han unguresc
(*kft. 6701 szeged tel/fax : 3662/479-961*
finom kristalycukor 5 g www.caffecaffe.hu)
căpșunile sunt mari dar nu prea dulci
le-au cules concetățenii noștri din spania
1 euro o jumătate de kilogram.
deschidem geamul spre porte de bagnolet
la porte des lilas a înflorit liliacul
și leucocitele și trombocitele fiului meu
hemoglobina e încă sub limită.
firimiturile le dăm la porumbei
le ciugulesc sperioși de pe gemulețul kitchinetei
cu vedere spre blocurile gemene (*les mercuriales*)
de la intrarea în paris.

astfel de masă bogată
cine pe ea n-ar da viața lui toată.

poem de metrou

în vagonul ticsit al metroului 13
urcă o bătrânică în jeans cu trăsături aristocrate
poartă un tricou marinăresc și un batic de *scout*
în jurul gâtului
în spate un rucsac cu nume de porturi din lumea întreagă.
apoi deodată
începe să cânte rusește
cu o voce pritocită pe volga
la fiecare refren repetă cuvântul *mașinist* și *votki*
se leagănă ca o balerină gesticulează euforic
printre călătorii indiferenți
obișnuiți cu spectacolul zilnic
întinde mâna și mă privește în ochi
ai ei sunt albaștri și limpezi
nu o poți refuza duci mâna la buzunar
îi strecuri o fisă în portmoneul deschis
ca un sex de femeie gata să te primească.
dar ea coboară la *bastille* cu melancolia ta valahă cu tot
și începe nestingherită un vals pe peron
cu un domn imaginar
chiar sub afișul cu o mona lisa contemporană :

*de saint valentin îl aștept pe leonardo al meu
la carusel vizavi de luvru
poți fi chiar tu acela.*

aștept metrou-n *place des fêtes*

o tipă sexy
cu părul castaniu și ochi albaștri
mă privește drept în ochi
mă fixează pervers
de pe afișul imens din stația *place des fêtes*
își sugerează ca pe o bomboană
degetul mare
și face reclamă la fondul de ten.
un microb se holbează la fața ei
altul îi dă târcoale:

*et donc c'est ça
la peau de bébé.*

**povestea șoricelului călător supărat pe sat
care s-a întors în locul de unde a plecat**

motto: *al nostru tânăr la paris învață
la gât angoasei cum să lege nodul.*

parisul e o bomboană imensă
pe care nu o pot epuiza
nici gurile nesățioase ale milioaneilor de turiști
nici emigranții disperați de la cozile prefecturilor
nici *racaii* din periferii.
privesc într-o dimineață de ianuarie acest babel mohorât
noul babel
(povestea lui cain și abel)
europa și-a consumat energiile
și-a devorat interlocutorul
în intervalul dintre holocaust și gulag.
îi privesc cu gelozie pe africani și asiatici
o turmă postmodernă fără păstor
conectată la energiile noilor zei virtuali
și mă întorc la spitalul *avicenne*
pe ușa salonului descopăr uimit
ultima profeție ultima grație:
je suis en aplasie
numele lui iisus scris în franțuzește *jesu(i)s*.

apoi în toiul halucinațiilor lecția insolită a fiului meu:
să ne întoarcem acasă la dulceața căminului
la iarba necosită
la ronțăitul șoricelului din borcan în cămară
la bomboana motanului arpagic dulce-amară
îi urmăresc delirul îmi masez fruntea până adoarme
hrănit de miracolul ultimei karme.

chef românesc pe rue des ormes

în drum spre mica locuință a lui ion și maria din montreuil
(el lucrează la negru pe un șantier - ea menajeră)
unde mă așteaptă în fiecare duminică
mâncare și plăcintă de post
citesc în metrou un poem de ilarie voronca:
*comme elles rient de toutes leurs dents phosphorescentes
les réclames*
paris – huile phosphorescente pour la jointure de la pensée.
cobor în stația *croix de chavaux*
în piață o țigancă din podgorie
mă îmbie cu narcise
când află că sunt român îmi face o reducere
și vrea să îmi ghicească în palmă
o întreb dacă vom intra în europa
*uom intra domnule da' nu
uom ieși. ca țaganii în franța.*
că amu stăm în caravană lângă stad dă frans.
ca de obicei în primul *champion* cumpăr un *cabernet*
drumul până la *rue des ormes* îl fac pe jos
și găsesc cheia micului apartament în pivniță
la locul obișnuit.
până se întorc ei de la biserica din *limours*
ascult profețiile lui brucan
și văd românia sub ape
pe sub apa limpede a ochilor mei.

apoi încingem un chef românesc
cu țâpitudini oșenești și glume ardelenești
cu sarmale binecuvântări și anateme
cu melancolia mocuțeștilor canonică
din câmpia panonică.

*émeutes. trafics
tolérance zéro
pour les ennemis
de la république
(www.defensedelarepublique.com)*

st. germain-des-prés la ora amiezii

la ora amiezii montparnassul
e o imensă cabină telefonică
în care toți snobii se calcă în picioare
pe mâini pe sex pe cap și pe gură
cum ar convorbi ei cu idealurile
din ghidurile ilustrate.
la *café de flore* unde
era fieful suprarealiștilor
turiștii își savurează băutura
cu gust de ființă și neant.
aici venea tzara și dadaștii
aici venea eliade după război
să își cumpere țigări
iar cioran l-ar fi întâlnit pe sartre
fără să-i vorbească.
în schimb i-a făcut portretul:

*un petit napoleon de la pensée
il m'a toujours ému
par la faillite gigantesque
de ses conceptions.*

adio. la pont neuf

cu mâinile încrucișate
ca într-o cămașă de forță
vă privesc de pe acest pod
pe sub care trece într-o zi de martie
șarpele galben al senei
cu solzii lui murdari plini de amintiri
și versuri de mallarmé și apollinaire
cu peisajele pe jumătate înecate
ale lui dufy și monet.

cu fălcile încleștate
ca într-o criză de epilepsie
rup cu dinții din culorile psihedelice ale cheiului
caut ceva cum ar fi pământul promis
o imagine pe care s-o immortalizez
nu cu sufletul
ci cu aparatul meu de fotografiat
dar acolo curge un râu o apă tulbure
care îmi duce la vale trupul și nu se mai oprește.

sirene negre

place courneuve

12: 31

22 grade celsius

două fete de ciocolată

cu dinții perlați

și sâni electrici

înfioară privirile bărbaților.

râsul cristalin

le umflă cămășile

ca pe niște pânze de corăbii.

una din ele

își forțează destinul

lipăie o înghețată

nu departe de afișul

cu celebra poză a lui einstein

cu limba scoasă:

faut pas être un génie

pour apprendre les langues étrangères.

mă leg de catargul iluziei.

colțul meu de par(ad)is

pe parvisul din fața *notre dame*
turiștii aruncă firimituri porumbeilor
(cu toate că legea interzice acest lucru
de când cu gripa aviară)
nici o deosebire între porumbeii călători
și sufletul meu care așteaptă un semn.
deodată o pereche de tineri începe
să se sărute cu foc
în aplauzele celorlalți
stau înlănțuiți până le cresc aripi
și încep să se înalțe
spre turnurile catedralei
ca într-o pânză de chagall
sfidează toate legile firii
până se prăbușesc în apele senei.

Dumnezeu care a văzut toată scena
zâmbește și trage mulțumit perdeaua norilor
însoțit de alaiul tăcut al serafimilor
cei cu ochi mulți
și al heruvimilor cu câte șase aripi.

poet devorându-și fiul

mă plimb fără țintă pe *boul' de magenta*
de la *place de république* spre gara de nord
e o zi de octombrie sfâșietor de frumoasă
bântui parisul ca o hienă flămândă
și pe măsură ce înaintez mi se pare că sunt
pompa unei seringi ce împinge otrava
în venele fiului meu.
apoi la spital îl devorez încet chiar pe el
mestecându-i organele
sugându-i oasele dulci
îl mănânc – așa gândesc
când mestec alimentele fără gust
din farfuriile de plastic
refugiat în toaleta rezervei în care e izolat
de o săptămână întreagă.
îl privesc prin crăpătura ușii
și deși îl văd cum doarme
cu cartea lui frank herbert pe piept
(cartea și-a făcut cuib și clocește
în mintea lui un alt mântuitor)
știi că el e acum în vintrele mele
îl port acolo ferindu-l de voi toți
atât de mult îmi doresc să nu-l fi născut.

(sf. Parascheva 2005)

* * *

„era țărână în ei
și-au săpat”
(paul celan)

am trecut de multe ori podul mirabeau
în căutarea inspirației
versurile lui apollinaire nu mai au nici un ecou
nici măcar asupra fiului meu
care între două ședințe de chimioterapie
e vizitat de o muză stranie
îi șoptește ceva ce nu poate desluși.

pe podul mirabeau e pustiu
doar doi disperați care își închipuie că scriu
sub pod aceeași privesc un clochard bărbos
printre cartoane și zdrențe
privește apa cu ochiul sticlos.

ca un pescar m-aplec spre unda visătoare
văd chipul nopții sau al morții oare
al muzei lui françois *d'antan*
sau masca de ceară a lui paul celan
sub pod o pasăre de apă țipă sfâșietor
nu-i corbul nici lăstunul orb
e umbra fiului din nor.

52

am 52 de ani
nu mai știu ce știu
nici cine sunt
încotro s-o apuc
îmi însoțesc fiul
pe drumul calvarului
în *hopital avicenne*
de la periferia unde înflorește liliacul
și cântă mierlele negre.

înghit șarpele endoscopic
și descopăr un continent nou :
harta zdrențuită a sângelui meu.

poeme în metrou

sunt în 7 bis.
la *place des fêtes*
se așează în fața mea o domnișoară
stafidită. dată cu ruj. cărunță.

nu mă mir:
citește balzac.

* * *

o pereche de tineri hispanici
el un adonis
ea senzuală
cu sâni proeminenți.
se joacă. își folosesc buzele
în atingeri erotice.
limbile lor își caută un sens.
observ că lui i se întărește
e-un semn că și sexul vorbește
sau șoptește ceva:

*vos enfants seront peut-être punks
troubadours ou montreurs d'ours
au moins vous dormirez tranquille.*

moarte & solduri la paris

de nouă luni nu mi-am văzut țara
și o spun cu amărăciune: nu mi-e dor de ea.
prefer politețea cinică a funcționarilor de la imigrări
și zâmbetul infirmierelor de la spitalul avicenne
pe coridorul cu cele nouă paturi ale doamnei dr. delépine
care îi învață pe pacienți cum să trăiască
cu cancerul.

între soldurile de iarnă și cele de vară
s-au mai stins trei copii
marie-pauline mohammed și micuța maïssa.
de nouă luni port fătul angoasei în cap
a început să miște să dea din picioare
mi-a provocat o mică hemoragie
când am încercat să muncesc pe șantier
la firma lui oldje sima român din pancevo
stăteam pe o scară de trei metri și trăgeam cabluri grele
le fixam pe suportți într-un pasaj subteran
sau instalam cablajul printre rețele de fier beton
pe acoperișul unei grădinițe lângă *place d'italie*.

acum după ce am înghițit șarpele endoscopic
după ce am făcut tomografii
doctorii mă iau la întrebări
voi urma și eu un tratament pentru siguranță.
asta nu e viață asta e karma
mă încurajează lucian.

cobor în parcul cu platani al spitalului
și încerc să însuflețesc dialogul
cu un bețivan care murmură ceva
în dialectul scrâșnit al insomniei:

*sous la terre se trouve
l'enfer
et sous l'enfer
il y a la crypte
n'y descendez pas.*

prise de sang

în sala de așteptare
o doamnă citește
da vinci code.

chacun est responsable de tous
chacun est seul responsable
(reclamă la prezervative)

oșeni la clichy

pe rue de clichy
nu departe de casa unde a locuit
și a murit
george enescu
doi oșeni în extaz
se tot închină în fața panoului de afișaj
cu câte o cutie de bere în mâini
ptui că mândră-i mă gheo.

unul scoate dintre dinți
o gumă de mestecat
și o lipește exact
în punctul în care meșa rebelă
a lui nicole kidman
îi intersectează vârful obraznic al nasului
din reclama *j'adore dior nr. 5.*

noa așe mă *jo li futi la ghel mă văsî*

sonet ratat

mă plimb năuc pe străzi cu numele străine

(în intervalul dintre două ședințe de chimio
lucian e alt om
zâmbește întruna și povestește năzdrăvăniile bunicului
dimineața vrea pâine cu ou
la prânz se ceartă cu Dumnezeu
eu fac cumpărături la cel mai apropiat *carrefour*
apoi te sunăm de la aceeași cabină
te întrebăm de bunu' de lassie și de
motanul tigrișor
care toarce la telefon o șansonetă pisicească
facem o plimbare prin parcul din apropiere
unde s-au aciuat țiganii sârbi
închidem ochii și auzim strigătele copiilor
de pe strada noastră.
seara în hotelul cu emigranți ne uităm la *nostalghia*
lui tarkovski
și intrăm în rezonanță
cu strigătele și icnirile băiatului din vecini
care se tăvălește sub greutatea părinților
în timpul crizei de epilepsie)

din cadra mona lisei tu ne privești duios.

mierle negre

stăteam pe trunchiul unui platan din parcul spitalului *avicenne*
și așteptam revelația
o așteptam de mult o mai aștept și acum
după atâția ani de când am început
să cred orbește în poezie
(între noi fie vorba adică între mine și mine:
poezia nu mi-a ținut niciodată de cald
nici de foame
dar
dar mi-a ținut de sete)
o sete de absolut care zăcea acolo
ca și acum când mă pregătesc să devorez salata *niçoise*
primită de la infirmierele serviciului de oncologie.
băncile din parcul imens cu platani înfrunziți
erau ocupate
se auzeau mierlele negre
și râsetele puternice ale brancardierilor
aflați în pauza de masă.
spuneau bancuri și buzele lor hulpave
vibrau de poftă erotice
fumau și stropeau cu saliva lor tânără
aerul ca într-un ritual de împerechere.
eram în fața lor la zece pași privindu-i cu coada ochiului
în timp ce înghițeam în silă cartofii cu maioneză
și bucățile de crenvurști din cutia de plastic
apoi morcovii și la urmă bucata de pui
lingându-mi buzele euforic.
și în timp ce mâncam mi se părea că ei se înfruptă din mine
cu dinții lor de fildeș și cu limbile de turtă dulce.

apoi au venit mierlele negre ciugulind firimituri
se apropiau tot mai tare de butucul platanului
au început să-mi ciugulească degetele carnea dintre dinți
limba vâscoasă gingiile și îmi intrau în stomac libere
ca într-o colivie deschisă.
stomacul meu era o colivie imensă
în care intrau stoluri de păsări negre
ca într-un film de hitchcock
până când o pală de vânt
a închis ușița și m-am trezit din visare.

fiul meu mă bătea pe umăr
cu zâmbetul lui concesiv spunându-mi ceva:
că știa el unde să mă găsească și că parcul e templul meu
că aici am venit să mă rog la zeii mărunți la furnici
și la Dumnezeu cel mare.

muzeul carnavalet

la *musée carnavalet*
camera contesei de noailles
se află vis-à-vis de dormitorul
cu pereții de plută
ai lui proust.
pictorii se adunau ca muștele
în saloanele ei.
acum mă privește dintr-un tablou de vuillard
iar eu plec ochii
cu conștiința vinovată
a unui voyeur
mă simt ca sèrge gainsbourg
când a scris pe un perete alb
dieu est un grand fumeur.

*offrez à votre âme
des souvenirs
dont il se rappelle.*

reportaj din parisul în flăcări
(liberté égalité diversité)

de două săptămâni ard periferiile parisului
copiii imigranților magrebieni se joacă de-a kosovarii
aprind pubele mașini antrepozite
aruncă cu pietre în polițiști îi provoacă
viața a devenit imposibilă aici lângă stade de france
noaptea se aud sirenele poliției și ale pompierilor
elicopterele survolează saint-denis
fiii imigranților nu se mai simt francezi
își agită excitați cartea de identitate
s-au săturat de discriminare mizerie și șomaj
și atacă autobuze vitrine intră cu bâtele în *carrefour*
și distrug.

furia fostelor colonii răscumpără păcatele coloniștilor
care le-au tulburat somnul
acum sunt două popoare diferite aici
cel din paris și cel din periferii: liberté égalité diversité.

un suedez un polonez sau un ungar
se adaptează mai ușor valorilor și modului de viață occidental
un musulman sau o familie de africani poligami nu
zice sarkozy căruia i-a scăpat cuvântul *racaille*
în zonele interzise domnește legea fratelui mai mare
a caidului a mafiei și a drogurilor
în moschei se pregătesc războinicii se cristalizează o nouă
ideologie mineriada copiilor intifada infantiada
(monsieur chirac vous avez humilié les jeunes filles voilées
nous vous détestons parce que vous nous détestez.
si vous aviez la force de bush vous auriez fait
ce qu'il a fait aux musulmans. le point 20 oct. 2005)
la banlieue brûle - la peur de contagion - l'état d'urgence -
le couvre feu – titrează ziarele
în noaptea de vineri spre sâmbătă au ars peste 750 de mașini
în toată franța (132 numai în departamentul nostru)
sticlele cu benzină au atins un autobuz cu călători
o femeie handicapată s-a aprins și a fost salvată

în drum spre spital văd un antrepozit care mai fumează
primarii din banlieue sunt exasperați de reducerea ajutoarelor
sociale în moscheea din aulnay-sous-bois imamul a făcut apel
la calm partidele de dreapta cer intervenția armatei și batalionul
disciplinar.

de trei săptămâni parisul zguduie lumea
presa străină stigmatizează eșecul integrării à la française
(cnn – *french violence - risc de război civil*
abc – *parisul arde climatul de groază e surrealist*)
în autobuze lumea te privește năucă
afară cu camerele strigă tinerii răsculați
nique ta mère sarkozy urlă racaii drojdia
e mai greu ca-n afganistan se plânge un corespondent de presă
ziariștii fac reportaje însoțiți de agenți de securitate
adieu liberté égalité fraternité titrează australienii
președintele chirac apare la televizor cu ochelarii negri
și prelungește starea de urgență cu trei luni
toți sunteți fiii și fiicele republicii le spune el răsculaților
politicienii sunt incoerenți francezii nu mai dau lecții
de imigrare sunt acum arătați cu degetul.

duminică în stația de metrou din république
fiul meu îmi arată o inscripție proaspătă :

sarkozy mort
le peuple aura ta peau
chirac en prison
à la place des jeunes.

tocmai trece o patrulă de polițiști cu un câine
turiștii se reped să filmeze.
în paris domnește calmul o liniște suspectă:

suntem ca măgarii care pasc liniștiți la poalele
unui vulcan care se trezește.

(saint-denis stade de france – noiembrie 2005)

călătorie

cu ochii larg deschiși îmbrățișez parisul
și mă întorc cu trenul la *plaine în saint-denis*
printre arabi și negrii ce vin din colonii
atrași de babilonul plăcerilor și visul

de a migra spre centrul albastrei utopii.
s-au răsculat *racaii* și-aprind periferia
în fiecare noapte începe isteria
cumplitelor dezastre iscate de copii.

e stare de urgență guvernul delirează
ipocrizia frâncă mai are datorii
sunt două lumi aicea ca două flori în vază

iar viitorul sigur va fi religios
imamii îl înfruntă-n moschei pe sarkozy
și-n notre-dame turiștii îl caută pe Hristos.

exil

străin printre străini minorități și triburi
m'ascund de spectrul orb al propriului exil
(îl înțeleg pe celan dar nu pot să-l exprim
s-a aruncat în sena și suferă de friguri)

m-am revoltat în pragul albastrei tinereți?
sau poate eu răscumpăr păcate grele-n pripă
sau poate cernobâlul m-atinse în aripă
și cad ca mogâldeța lui marquez în coteț.

eu n-am țesut orori în calea frumuseții
deși m-atrage răul estetic și pervers
străin printre străini azi caut un sens vieții

într-un paris pe care mai bine nu l-aș bate
în fiecare zi am încropit un vers
sperând să îmi înșel cu-o zi tăcuta-mi moarte.

supraviețuire

iubito ești departe în zarea vieții noastre
e iarnă pe câmpie și-n orașelul curt
iar eu cu fiul palid străbatem în amurg
o lungă agonie în yveline castre.

se-aproprie crăciunul te pregătești să treci
prin vămile ostile spre noua europă
tușești lâng-o bătrână ce-ngân-o pericopă
nu ne-am văzut de-o sută de zile lungi și reci.

ne întâlnim în noapte lângă *jardin des plantes*
o nu-n parisul ăsta am vrut să te conduc
mai bine m-aș întoarce în smârcuri și neant

laponă mea din pustă dar ce blestem străbat
eu regele ciupearcă-n exilul meu caduc
m-am depărtat de fire de om m-am lepădat.

cineva mă tot scrie și mă șterge în textul infinit

pe patul de moarte picasso a invocat
numele prietenului său apollinaire
(primul care i-a recunoscut geniul)
iar salvador dali a murmurat
în ultima clipă
mon ami lorca
de parcă experiența neantului
ar da dreptate poeților.
poate de aceea baudelaire a scrâșnit
o înjurătură
înainte de a-și da obștescul sfârșit.

*ce n'est pas facile de mourir
sur la scène surtout quand
on est acteur comique.*

(paris, bonneuil sur marne, chaville-velizy, bagnolet, stade de france, hôpital avicenne, coutevroult ;
02.11.2004 –31.03.2006)

Gheorghe Mocuța

Poet, critic literar, traducător. Născut la 05.06.1953 în comuna Curtici, localitate de frontieră, jud. Arad. Școli absolvite: Școala Generală nr. 1, Curtici; Liceul Teoretic nr.5 Arad, Universitatea din Timișoara, licențiat în filologie (română-franceză), 1976. Profesii : -muncitor necalificat, funcționar “Romtrans” Curtici (1972-1973), -profesor de limba franceză la Bârlad, Sânmartin și Curtici (1976-prezent); -primar al orașului Curtici, (1990-1992), director al Liceului Curtici (1992-2003); -redactor la revista de cultură “Arca” din Arad, de la înființare din februarie 1990 până în 2000 ; în prezent, redactor-asociat la revista ARCA. Debut în presa literară, cu recenzie în revista “Orizont”, din Timișoara, 1975; Debut editorial cu secțiunea *Câmpia secretă* în volumul colectiv **Argonauții**, Ed. Facla,1986 Premii literare: premiul de debut al Filialei Timișoara (1992) și premii ale Filialei Arad a Uniunii Scriitorilor (1994,1996, 1998, 2001, 2004, 2007); premiul de excelență pe anul 2001 al Filialei Arad a U.S.; Premiul Festivalului de poezie EMIA, Deva, 2002; Diploma de excelență pe anul 2004 a Consiliului Județean Arad; Diploma de excelență a Universității de Vest „Vasile Goldiș”, 2004; Premiul Revistei „POESIS” pentru critică, Satu Mare, 2004 și 2009; Marele premiu pentru poezie al U.S. „George Coșbuc”, Bistrița, 2007 etc. Membru al Uniunii Scriitorilor din România din 1994.

Cărți publicate:

- *îngerul ridică lespede*, poezie, Colecția revistei Arca, Arad, 1992;
- *zăpada anului unu*, poezie, Colecția revistei Arca, Arad, 1994;
- *La răspântia scriiturii*, critică literară, Ed. Mirador, Arad, 1996;
- *omul de litere/ viața de hârtie*, poezie, Ed. Mirador, Arad, 1998;
- *mîc tratat asupra naufragiului*, antologie poetică, Ed. Axa, Botoșani, 2001; cu o postfață de Viorel Gheorghiuță;
- *Pe aceeași arcă*, critică literară, Ed. Mirador, Arad, 2001;
- *pregătiri pentru marea călătorie*, poezie, Ed. Mirador, Arad, 2002;
- *Sistemul modei optzeciste*, (critică literară), Uniunea Scriitorilor, Ed. Redacției Publicațiilor pentru Străinătate, București, 2004;
- *călătorie. exil*, (poeme), Ed. Brumar, Timișoara, 2007;
- *Întoarcerea lui Ulise (Receptarea teatrului lui Eugen Ionescu în critica românească)*, critică literară, „Vasile Goldiș” University Press, Arad, 2007;
- *Pasiuni la capătul nopții*, (critică literară), Ed. Ideea Europeană, 2008;
- *istoria emoțiilor mele/ histoire de mes troubles*, poeme, antologie bilingvă, Ed. Școala Vremii, 2008;
- *Cea mai bună dintre lumi (Jurnal și contrajurnal parizian)*, Editura Tracus Arte, 2011.

Referințe critice:

„Într-o manieră voit prozaică, simili-ironică și enunțiativă, practică de mulți tineri poeți, autorul se străduie să obțină efecte poetice din asocierea elementelor de univers material cotidian, în special citadin, cu o perspectivă textuală; facerea poemului e implicată în fiecare gest, chiar și reverie, care e o absență a gestului.”

(Laurențiu Ulici, *Miscellanea*, „România literară”, nr. 35/ 1986)

„O plăcută surpriză înseamnă poezia lui Gheorghe Mocuța, un autor despre care, fără îndoială, vom mai avea prilejul să vorbim. Deocamdată ne limităm a observa că ne aflăm în fața unui liric sentimental, destul de spectaculos în ceremonia sa melancolică imaginându-și lumea dintr-un unghi sceptic. Există o poză în toate versurile sale, o tentație deloc mascată de a fi martorul elegiac al unor întâmplări fără întoarcere. O lirică de o rafinată distincție, tragică, seducătoare poate mai ales prin discreția ce exprimă un temperament foarte energic.”

(Radu Călin Cristea, *Șapte*, „Familia”, nr. 1/ 1987)

„Dacă supunem recent apărutul volum al lui Gh. Mocuța unei lecturi atente, descoperim, chiar înaintea textului propriu-zis, enunțarea unui proiect poetic extrem de ambițios, la care concură cele două motto-uri și titlul. Adică, îngerul (din titlu și din referirea la Rilke) ar semnifica aspirația spre desăvârșire, spre transcenderea limitelor. Iar deschiderea, care (după Noica, invocat în cel de-al doilea motto) înseamnă încercarea ființei, la un nivel literal, ar putea fi semnificată de ridicarea lespezii. Făcând un pas înainte, spre literar, toate acestea, pot fi descifrate ca o poetică a deschiderii, a dez-mărginirii.”

(Romulus Bucur, *O poetică a deschiderii*, „Arca”, nr. 11-12/ 1992)

„Autorul nu-și exorcizează rădăcinile curtice ci și le proiectează în textul euromahic cu un soi de tandrețe deopotrivă agresivă și melancolică (...) Treptat, se conturează o lume în care țaranul arhetipal nu se poate regăsi – deloc straniu – resemnat în alienarea lui, un univers deflorat simbolic de imixtiunea perversă a scriptorului. Aș zice că Gheorghe Mocuța își iubește originea cu un soi de ură atroce, cioraniană, care îl predispune la sclipitoare paradoxuri...”

(Dan-Silviu Boerescu, *Scrisori provinciale*, „Luceafărul” nr. 28/1994)

„... după inevitabile căutări, Gheorghe Mocuța și-a descoperit matricea, și-a descoperit identitatea poetică, aceeași cu aceea a persoanei, identitate condiționată, crând-nevrând, și de spațiul geografic. Regăsirea de sine e evidentă în partea a treia a volumului de poeme *îngerul ridică lespeda*. Două par să fie coordonatele acestei regăsiri: renunțarea la esteticile convenționale, livrești, în favoarea unei estetici intrinseci, pe de o parte, recuperarea limbajului tradițional, comun, a aceluia care numește și comunică în mod coerent și logic, pe de alta. Miturile cuvintelor „materie poetică, respectiv al logosului „creator de univers poetic” sunt abandonate în favoarea unei poetici a realului existențial.”

(Viorel Gheorghiuță, *Provincie și melancolie*, „Arca”, nr. 4-6/ 1994)

„Zăpada anului unu face, într-adevăr, corp comun cu ultimul ciclu al *Îngerului*..., atât ca tip de discurs, cât și ca efort de a construi un spațiu poetic, o „altă provincie” lirică. Scriitura lui Mocuța se destinde acum, se rarefiază și se prozaizează intenționat, dar nu până la a nu mai tolera în stenografie iminența unui mister sau doar a unui miracol. Provincia lui seamănă cu „crescătoria de iepuri” a lui Petre Stoica și prin ea trece din când în când, sub forma unui autobuz cu navetiști, „Budila-Expres”-ul lui Mușina. Poetul acționează și el pedala deriziunii, mânând idila în răspăr și vidând de mitologeme precara Arcadie (...) Gheorghe Mocuța își speculează inteligent fondul livresc, instituind un climat nostalgic între notația de cotidian și referința culturală. Tentația sa parodică rămâne tandră, fără cinisme, desfășurându-se într-o pură vervă ironică. Tăiată și ea în trei felii, *Zăpada*... beneficiază de un principiu unitar al scriiturii, chiar dacă poetul a aranjat-o gospodărește, spre trei ținte: prima vizând spațiul rustic degradat, a doua reprezentând o întoarcere spre sine iar cea din urmă trăgând spre o poezie politică directă sau prin efracție.”

(Al. Cistelean, *Două cărți și trei poeți*, „Luceafărul”, nr. 7/ 22.02. 1995)

„Cel care ar dori să forțeze o concluzie în acest sens pornind de la versurile lui Gheorghe Mocuța se va găsi foarte curând în impas. Pentru că, iată, la ce idee poți să ajungi când vezi puse alături, în unul și același poem, stanțe ironice, parodice, alături de altele vădind cel mai clar exprimat sentimentalism? Când poemul următor pune în contribuție observații de interes sociologic, o percepție grotescă a celor din jur, pentru a încheia, deloc revendicativ, într-un fel de pianissimo umoristic, șagalnic, - într-un fel de poantă epigramatică. Și când, ducând mai departe lectura, regăsești toate aceste elemente reunite – dar, ca un fel de încununare a strădaniilor liricului, notații trădând cel mai curat alexandrinism, practica, încă, a unui metaforism opulent, decorativ. Ironist din speța livreștilor, a intelectualizanților rafinați ce-și fac din materia lirică a universului rural un poligon de încercare pentru mai intimele lor defulări și aprehensiuni, Gheorghe Mocuța întărește flancul de vest al poeziei contemporane cu o prezență încă străină de tentația închiderii într-o formulă lirică restrictivă.”

(Lucian Alexiu, *Casa Faunului, 40 de poeți contemporani*, Ed. Hestia, 1995)

„Structural, Gheorghe Mocuța rămâne un sentimental care, deși nu mai crede în spațiul idilic al ruralismului, acordă încă un oarecare credit, nu tocmai lipsit de importanță, metaforei de care parcă ar vrea tot timpul să se debaraseze: „credeai că viața la țară/ te va salva de spaime și nebunie/ de trecerea timpului/ și îți va aduce pe o tavă de argint/ capul otrăvit al ratării”. De altfel, deși disprețuit, dar nu este, evident, vina lui, poetul ar vrea să se revindice de la gestul sacral al creației, actul poetic dorindu-se unul care să fie imitația acestuia. În realitate, viața de hârtie este o „beție de cuvinte”, inconsistență de care poetul nu mai este responsabil. Emoția poetică și, evident, tot ceea ce ținea de lirism este tratat într-o manieră fantastă, deconspirând orice lunecare în convenții sau în coduri poetice moderne. Sfârșitul de secol pare în felul acesta o teribilă utopie demistificată și devenită spectacol hilar.”

(Mircea A. Diaconu, *Alți poeți ardeleni*, „Convorbiri literare”, nr. 12/ 1999)

„Chiar dacă (...) apelează la jocul de cuvinte, la parodie, sau la metoda lui E. Lee Masters în ceea ce privește arta de a face ori de a reconstitui portretele „reprezentative” ale târgului, Gheorghe Mocuța rămâne un melancolic autentic, inteligent, civilizată. Această nuanță este resimțită ca opresivă (silnică), întrucât îl obligă la un comportament „ca la carte”! În felul acesta am înțeles eu titlul volumului : un volum remarcabil prin prospețimea imaginilor și a viziunii poetice, prin talentul de a stăpâni, la modul impecabil, discursul și prin acele pendulări, într-adevăr lirice, între inconsistențele memoriei afective și insurgența specifică omului discret și instruit care nu-și îngăduie necuvenitele exaltări sau necugetate căderi și ispite de sorginte dionysiacă sau pur și simplu de om fără îndatoriri și răspunderi: „ce n-aș da să fiu și eu/ un boschetar fericit din parcul gării/ și să visez idealuri/ cu răspundere limitată”. Frumusețea acestei cărți constă, totodată, în ceea ce ascunde: refuzul discret al „vieții de hârtie”. Un refuz subiacent, întrucât a-l formula cu vehemență este, oarecum, „dezonorant”. De aici aparenta opțiune pentru aparență și pentru procedeul descrierii realiste, asumat ca modalitate de adaptare spirituală la o realitate ostilă. O realitate care interzice, printre altele, chiar și recursul la imaginar.”

(Mircea Bârsilă, *Un melancolic autentic*, „Calende”, nr. 9-12/ 2001)

„De la retorica imagistă a volumelor anterioare, Gheorghe Mocuța trece la o retorică discursivă, care deconstruiește ironic/ parodic șabloanele de gândire și clișeele culturale din perioada postdecembristă a României, denunțând cu cinismul său deja remarcat lipsa de teme a existenței. Sintagma „viața de hârtie” trimite la „omul de hârtie” postmodern, a cărui existență este falsificată/ manipulată de modelele livrești sau mediatice, încât devine doar o derizorie caricatură a celei autentice. Asemenea „vieții de hârtie”, poezia este și ea un mozaic de reprezentări culturale/ literare textualizate după o logică aleatorie. Practica dezinvoltă a intertextualității creează efecte de un farmec care rămâne proaspăt la orice lectură. (...) Poet de substanță, Gheorghe Mocuța scrie mai bine în alternativa neoexpresionistă decât în cea textualistă a postmodernismului românesc.”

Dumitru Chioaru, *Developări în perspectivă: Gheorghe Mocuța*, „Euphorion”, nr.3/ 2001)

„Poezia lui Gheorghe Mocuța, ca a multor optzeciști autentici, e departe de optimismul ontologic al generației '60, iar postmodernismul său (mai ales din ultimele două cărți) este departe de varianta kitsch, caracterizată prin nesmintita parodie textualistă și derizoria bășcălie, autorul alegând varianta postmodernismului abisal-agonic a ramurii lirice optzeciste moldave.(...) Cititorul de bună credință poate urmări la Gheorghe Mocuța spectacolul textual, îmbinarea fericită, firească între discursul factual (notația cotidiană), discursul ideatic și discursul referințelor culturale, totul topit într-o viziune de multe ori tragică, escatologică. (...) Într-o lume derizorie, ușor agonică, o lume „ce pe nesimțite cade”, vorba bunului Eminescu, poetul, aflat și el între Scilla și Charibda impactului social, devine un rafinat moralist. Multe din poemele lui au aerul fragmentului de jurnal intim, asemănător unui regulator al spiritului, unei diafragme a vieții trăite, o fotografiere continuă a stărilor și întâmplărilor, o luare a temperaturii trăitului.”

(Daniel Corbu, *Tarele postmodernismului abisal-agonic*, „Convorbiri literare”, nr. 5/ 2002)

„Iată o bună carte de poezie, publicată anul trecut de către un autor la care nu ajung spoturile reflectoarelor criticii, ale actualității culturale, în genere: *Pregătiri pentru marea călătorie*. Profesor de franceză la Curtici, autorul are o imagine de scriitor de bună calitate, de vocație. (...) Vocea-personaj care se confesează și scrie reflectează asupra sensurilor vieții, revăzându-și episoade din biografie, după ce, într-o dimineață, a început să se gândească la „marea călătorie”. (...) Citatele sunt suficiente pentru a ilustra stilistica ciclului – de fapt, un poem unitar, amplu, impresionant: versurile amestecă limbajul cotidian, lexicul variat, de toate categoriile, cu imaginile fine, cu tropisme mai căutate, totul, într-o manieră narativă, care unifică evocarea într-un ton melancolic, acumulat până la tristețea sfâșietoare a despărțirii de la final. Ciclul al doilea, *Loc de pierzanie*, adună texte variate și ca tematică, și ca stil: mai scurte sau mai dezvoltate, cu vers când concentrat, când cu desfășurare largă, cu sau fără rimă. La o extremă – notația cotidiană, cu trimitere politică explicită, ca în textele intitulate *descriptio romaniae*. (...) La extrema cealaltă – boala și moartea, tema obsesivă a cărții. Vasăzică, poezie bună se poate scrie nu numai la București, Iași sau Cluj, ci și la Arad sau la Curtici...”

(Ion Bogdan Lefter, *Un poet: Gheorghe Mocuța*, „Observator cultural”, nr. 160/ 2003)

„Poezia lui Gheorghe Mocuța din cel mai recent volum este una carteziană, inteligentă, logică, precisă, în ciuda aparentei colocvialități. Textul cochetează cu retorica prozei și cu memorialistica. În pragul posibilei „călătorii”, poetul coboară în „iadul” propriei existențe cu neliniște, oarecare nostalgie și mai ales, cu luciditate. Este, desigur, metafora privirii retrospective asupra vieții, fulgerător ivită în clipa desprinderii de lumea aceasta. Această re-vedere rapidă și sintetică a timpului trăit amestecă, așa cum Gh. Mocuța înscenează cu abilitate, detalii neesențiale cu momente majore, mută accentele făcând tragedii din momentele relaxante și vopsind cu haz durerile. Paradisul se confundă cu barul de zi, poreclit „bardezi”, cu veseli convivi, unde, „eu le susțin moralul de tineri pensionari/ ei mă poartă spre tinerețea fără bătrânețe a / monopolului/ spre viața fără moarte a berii.” Desigur, poetul nostru nu este dintre cei care să se lase purtat de patetism. Dimpotrivă, privește cu autoironie și detașare tema gravă, contrapuntează într-un stil voit banal preparativele spirituale pentru coborârea dantescă. De aceea, cartea are eleganță și seriozitate, lipsindu-i pedanteria și emfaza. Un lucru bine cumpănit și bine făcut.

(Horea Gârbea, *Gheorghe Mocuța, Pregătiri pentru marea călătorie*, „Ziua literară”, 10 aprilie 2004)

„Aș spune că Gheorghe Mocuța scrie o carte despre „familiarizarea” cu acel dincolo – un Paris care poate fi (este) paradis și infern. Exilul parizian încearcă a recupera cuvintele, imagini, versuri ale „celuilalt ținut”.

O carte despre viață și trecere: un volum al cotidianului care încearcă a-și suporta limita tragică. Ultima întreprindere a remarcabilului cărturar Gheorghe Mocuța este un exercițiu de supraviețuire, într-un univers crepuscular.”

(Cornel Ungureanu, prezentare pe coperta IV a vol. *călătorie. exil*, Ed Brumar, 2007)

„Este uimitor cum credința în pozie și supunerea fericită chemării vocației sale fac ca mărturisirile poetului să treacă cu grație peste prăpastia psihologiei bolii și să le dea

acelora un corp poetic teafăr și fermecător. Poetul își folosește fără compătimiri inutile omul., îi pune curiozitatea, spiritul, cultura, biografia imediată să lucreze pentru poezie. „La science du poème” nu mai poate fi luată la analiza tipică, deși ea funcționează perfect în textele lui Mocuța. Durerea și disperarea rămân sub stăpânirea unei conștiințe virile, ele dau fondul grav, ca de violoncel, într-o partitură care se bucură poetic de imediat. Rareori, precum în Poet devorându-și fiul, ele se „tematizează”, se răzvrătesc spre țipăt tragic-expresionist.(...) Astfel *Călătorie. Exil* este o carte a puterii vieții și a poeziei. În ea puterile spiritului trec prin infern, nu-l ocolesc, îl traversează cântând (scriind) – uneori mici șansonete cu note de umor, ironie, inserții de texte publicitare resemantizate poetic, observații dinicugolesciene de secol XXI, altele poeme melancolice și louchate de o resemnare blândă (*Mierle negre*), „reportaje” ale vieții metropolei, „poeme de metrou”, sonete ori sonete formal ratate despre dorul de casă și de cele de acolo, ba chiar și, în final, o *Balada Parisului nocturn* pe ritmul din eminescianul *Privesc orașul furnicar*.”

(Ioan Moldovan, *La primire*, „Familia”, nr. 3/ 2007)

„Gheorghe Mocuța nu a încetat să scrie nici măcar în aceste circumstanțe cu totul neprietenoase creației. *Călătorie. exil* este un fel de jurnal liric al zilelor de speranță și angoasă petrecute la Paris. Poetul se plimbă prin marea metropolă măcinat de gânduri, covârșit de întrebările fără răspuns. Se mișcă precum un lunatic pe străzile străine și familiare în același timp. Din când în când ridică privirea și zărește indicatoare de străzi sau surprinde frânturi de conversație într-o limba care nu e cea a gândurilor sale. Dezorientarea, sentimentul de însingurare, un difuz sentiment de culpă, impresia că trăiește într-o realitate paralelă sunt admirabil descrise în autoportretul 52. Cuvintele puține, expresia condensată, fraza bacoviană, spațiile albe potențază impresia de *spleen* chiar dacă la poetul arădean cauzele acestui *vague à l'âme* sunt explicit enunțate. Parisul real nu este cel din visele noastre culturale. El este un oraș al imigranților și al reclamelor absurde sau doar stupide, al dramelor mai mici sau mai mari care se petrec la tot pasul, al revoltei maghrebienilor și al negreselor apetisante, al românilor veniți la muncă după căderea comunismului. Parisul de azi este un mic Turn Babel în care se amestecă limbile și rasele umane. El seamănă și nu seamănă cu orice alt oraș al lumii. Marea cultură și realitatea prozaică de azi conviețuiesc natural ca în micul poem oșeni la clichy, unde reperuzl cultural, cu o semnificație deosebită pentru români, este pus în umbră de noua ofensivă a publicității stradale și de manierele ultimei generații de imigranți.(...)Poemele lui Gheorghe Mocuța sunt un jurnal parizian *sui generis*. Un jurnal al unui om lipsit de iluzii, străin de orice urmă de bovarism, care descoperă „orașul lumină” purtând în suflet povara cruntei boli care i-a lovit fiul. Un document de suflet impresionant (poetul are tăria de a nu se prăbuși în melodramă) al unui înstrăinat, pe care destinul l-a lovit dureros și care încearcă disperat să găsească normalitatea tihnită a vieții. Gheorghe Mocuța a reușit să-i dea o admirabilă expresie artistică.”

(Tudorel Urian, *Parisul sufletelor împovărate*, „România literară”, nr. 14/ 2007)

„Ultima carte de poeme a lui Gheorghe Mocuța, *călătorie.exil*, editura Brumar, 2007, e scrisă cu o gravitate cu care, în literatura română, doar Max Blecher își scria cărțile. De aceea, imperativ e aici *actul scrierii*, devenit și temă poetică, mecanismul fixării cu incandescență a anodinelui, uneori în simple notații diaristice, adesea însă în desfășurări diegetice: „în geamul vagonului/ se reflectă chipul unui tip palid/ cu mustață/ poartă pe

cap o șapcă leninistă// îmi seamănă leit/ și notează ceva într-un carnet/ cu un creion bont” (*la science du poème*) (...) Cartea e o încatenare de scene și tablouri de o apăsătoare densitate dramatică, unde tată și fiu urcă, de la o pagină la alta, un nou „munte vrăjit”, bântuiți de psihoza de la care numai rar se abat pentru a contempla „oșeni la clichy” ori „parisul în flăcări”, în contextul unor teribile conflicte demografice. Lunecare atragicului înspre derizoriu se produce concomitent cu ridicarea realului în poezie (tranzitivitatea referentului) prin montarea în text a accidentului cotidian.”

(Viorel Mureșan, *Poezia autenticității subiective: Gheorghe Mocuța- Călătorie în exil*, „Poesis”, an XVIII, nr. 9-12/ 2007)

„Apărut dintr-o experimentare a limitei - călătoria poetului la Paris împreună cu fiul său, pentru tratamentul unei boli amenințătoare (din fericire, învinsă), volumul consacră un poet inconfundabil, pentru care dualitatea lumilor, contrastul între viață și moarte, pământ și cer, timp și nemurire... îmbracă haina "realităților în ciocnire". Motivul confruntării civilizațiilor mi se pare unul dintre cele mai interesante simboluri pentru camuflarea propriei stări de disperare. Contaminat de e.e.cummings, ca și de alți poeți ai vremurilor recente, care scriu totul cu literă mică (semn al unei aspirații către o anume pace și egalizare spirituală), Gheorghe Mocuța, născut în 1953 la Curtici, poet, critic literar și traducător, redactor asociat la revista Arca, a publicat deja mai multe volume de versuri, (...) eseuri, critică literară și traduceri (...) Destinul a făcut ca poetul, până recent mulțumit de cărarea liniștită a livrescului, să aibă parte, la spitalul parizian Avicenne ("spitalul franco-musulman cu intrarea în formă de moschee") de șocul trezirii la realitate. Și, odată cu loviturile primite, să descopere de asemenea cum "...civilizațiile se ciocnesc chiar aici/ în fața mea..." (bobigny). (...) Jurnalul poetului mizează pe o înșiruire de amintiri la care toată lumea începe să fie, datorită globalizării, părtașă: "dimineața când mă trezesc/ hotelul de imigranți scârțâie ca o corabie beată/ vecinii se ceartă într-o limbă necunoscută/ tipul de la trei se dă iar cu capul de pereți/ metecul își scoate progeniturile la plimbare/ indianca împușcată în frunte vine de la cumpărături/ au trecut cinci luni de când florence aubenas și interpretul ei/ au fost răpiți în irak pe cinci ianuarie/ ziua de când n-am mai văzut-o nici eu pe florence a mea..."(jurnal).

Din fericire, asemenea enumerări sunt condimentate de ironie și aluzii intertextuale. Un poem pe o temă destul de "bătută" astăzi, a internaționalității agresive (tema felurilor de mâncare internaționale... de la nouilles orientales la "căpșunile mari dar nu prea dulci" culese de "concetățenii noștri din spania"), poem care are de fapt miză tragică (înflorirea liliacului odată cu "leucocitele și trombocitele" fiului) e luminat prin zâmbetul amar-ironic din final: "astfel de masă bogată/ cine pe ea n-ar da viața lui toată!" (melting pot la hotel pasteur).

(Grete Tartler, „Ciocnirea civilizațiilor” și poezia, „România literară”, nr. 45/ 2007)

„Poetul își agrementează discursul cu reclame, intertextualități, imagini neprelucrate, în bună măsură vizuale, inserări în limba franceză. Existența, realitatea sunt percepute ca o derulare cinematografică, prezentate într-un singur plan, fără adâncime, mimând/falsificând adevărata viață. Conexiunile întâmplătoare, colecția de secvențe având ca numitor comun Parisul sporesc impresia de înstrăinare, de irealitate. Absurdul vag, monotonia, starea implozivă, schematismul conțin latent, sunt premise ale

manifestării supranaturalului: „deodată o pereche de tineri începe/ să se sărute cu foc/ în aplauzele celorlalți/ stau înlănțuiți până le cresc aripi/ și încep să se înalțe/ spre turnurile catedralei/ ca într-o pânză de chagall/ sfidează toate legile firii/ până se prăbușesc în apele senei.” (*colțul meu de par(ad)is*). Odată cu tensionarea/patetizarea discursului, se configurează dorința psihanalitică a tatălui de a-și devora fiul pentru a-l salva de moarte, desprinzându-se și o simbolică euharistică mai complicată, ori imaginea fiului căzut din ideal în immanent, precum și cea a însoțirii acestuia de către tatăl debusolat, pe *drumul calvarului*. Scenele alternante, cele premonitorii, cu înclinație funestă și cele pline de vitalitate, relevă caracterul nedrept al existenței, amestec de moarte și senzualitate, dar mai ales incertitudinile pe care poetul le alimentează: „de nouă luni port fătul angoasei în cap/ a început să miște să dea din picioare/ mi-a provocat o mică hemoragie” (*moarte & solduri la paris*). Semnele unui îngheț afectiv, ale unui soi de autism sunt produse de reprezentarea cvasifotografică a realului, care este excesiv vizualizat, de inserția de reclame culese la întâmplare de pe traseul deambulatoriu, de inhibarea eului în favoarea unei prezențe covârșitoare a exteriorității/străinătății. Viața apare ca un erzaț, ea nu se mai trăiește combustiv, poetul trece numai prin decorul ei insensibil. Lumea, Parisul, natura, dar chiar și sufletul nu mai participă la dificultățile omului. Parțial, este o călătorie în infern, adică într-un loc fără sentimente, în care realitățile se amestecă, în care funcționează ireconciliabil două entități: spitalul și strada, ambele amăgitoare, purtând iluzia vieții. Deși cartea este una a disimulării eului, pe nesimțite, paradoxal, se conturează un autoportret virtual, al omului singur, însemnat de moarte, răbdător și smerit, viguros, pentru care, în fața absurdului inflexibil, valorile știute își pierd sensul. De aceea, o astfel de poezie se manifestă mai mult prin muțenie, prin umilirea orgoliului cuvintelor, prin întoarcerea la firesc. Este vorba, în fond, de o călătorie resimțită ca un exil, pentru că nu aspectele culturale, turistice sunt căutate, ci pulsul vieții, imaginea socială, gestul vulnerabilității umane, congruente cu neliniștile poetului. Parisul pare el însuși un muribund, îl umilește pe cel străin, îi oferă periferii sordide, înțesate de imigranți, îi risipește iluziile. Ironic, scriitorul conchide: „iar viitorul sigur va fi religios/ imamii îl înfruntă-n moschei pe sarkozy/ și-n notre-dame turiștii îl caută pe cristos.” (*călătorie*). Exprimând experiența amară a exilului, cartea este o elegie fără sentimentalism, într-un fel, *Tristele* lui Gheorghe Mocuța. (...) *Călătorie. exil* sunt cele două fețe ale aceleiași monede, reprezentând însă suprafața și adâncimea, ceea ce se vede și ceea ce se trăiește, slujind unei filosofii a ieșirii din sine, a înstrăinării, a pierderii identității, a morții, și a întoarcerii, adică a învierii.”

(Paul ARETZU, *Călătorie din/în sine*, „Ramuri,” 2008)

„În *Călătorie. Exil* (Editura Brumar, 2007), Gheorghe Mocuța articulează o poezie confesivă, în care documentul sufletesc se suprapune acuității perceptive, într-un desen traumatic, ce-și asumă revelațiile morții, contrapunctate de momente de inefabil și grațiozitate. În prezentarea cărții de pe coperta a patra, Cornel Ungureanu precizează principalele dimensiuni ale demersului liric. Arhitectura Parisului e inventariată de o memorie culturală aptă să înregistreze cel mai mic detaliu, referențial sau livresc: „cu mâinile încrucișate/ ca într-o cămașă de forță/ vă privesc de pe acest pod/ pe sub care trece într-o zi de martie/ șarpele galben al senei/ cu solzii lui murdari plini de amintiri/ și versuri de mallarmé și apollinaire/ cu peisajele pe jumătate înecate/ ale lui dufy și monet// cu fălcile încleștate/ ca într-o criză de epilepsie/ rup cu dinții din culorile psihedelize ale

cheiului/ caut ceva cum ar fi pământul promis/ o imagine pe care s-o immortalizez/ nu cu sufletul/ ci cu aparatul de fotografiat/ dar acolo curge un râu o apă tulbure/ care îmi duce la vale trupul și nu se mai oprește“ (adio. La pont neuf). Jurnal liric, în care imersiunea în abisurile propriului sine se întretaie cu tentația transcrierii celor mai anodine gesturi zilnice, cartea lui Gheorghe Mocuța este, în egală măsură, o *commentatio mortis*, prin iminența thanatosului, ce străbate aceste versuri. Un poem dramatic, cu reflexe suprarealiste, precum poet devorându-și fiul pune în scenă tocmai această dialectică a vieții și a morții expusă într-un limbaj neutru, lipsit de fervoare, cu o amprentă tragică abia reprimată: „mă plimb fără țintă pe boul’ de magenta/ de la place de république spre gara de nord/ e o zi de octombrie sfâșietor de frumoasă/ bântui parisul ca o hienă flămândă/ și pe măsură ce înaintez mi se pare că sunt/ pompa unei seringi ce împinge otrava/ în venele fiului meu./ apoi la spital îl devorez încet chiar pe el/ mestecându-i organele/ sugându-i oasele dulci/ îl mănânc – așa gândesc/ când mestec alimentele fără gust/ din farfuriile de plastic/ refugiat în toaleta rezervei în care e izolat/ de o săptămână întreagă./ îl privesc prin crăpătura ușii/ și deși îl văd cum doarme/ cu cartea lui frank herbert pe piept/ (cartea și-a făcut cuib și clocește/ în mintea lui un alt mântuitor)/ știu că el e acum în ventrele mele/ îl port acolo ferindu-l de voi toți/ atât de mult îmi doresc să nu-l fi născut“. Sălile de așteptare, metrour, spitalul, periferiile pariziene, toate acestea desenează o geografie dezafectată a anomiei și anonimității, un spațiu al crizei identitare și al nevoii – zadarnice – de legitimitate ontică. (...) Scriitura lui Gheorghe Mocuța din călătorie. exil e, cum se poate imagina, una a urgenței și traumei. E o scriitură exasperată de enigmele ineluctabile ale destinului, de tragismul istoriei, e o scriitură panicată de inserția aleatoriului în existența ființei umane, de intermitențele atrocității, precum în moarte & solduri la paris (...) Iminența thanatosului se insinuează în multe dintre notațiile nude, ce-și refuză patosul ori iluminarea gratuită, precizând locuri și figuri umane, spații ale suferinței și ale regresiei organice.

Iulian Boldea, *O coborâre în infern*, „Apostrof” anul XIX, 2008, nr. 9 (220)

“În 1990, la apariția primului număr al revistei „Arca”, Gheorghe Mocuța era un novice în ale literaturii. Nu auzise mai nimeni de el. Nu debutase editorial propriu-zis, dacă exceptăm un volum colectiv apărut la răposata editură „Facla” din Timișoara („Argonauții”, 1986). Prima lui carte de poeme apare în 1992, în „Colecția Revistei Arca”, *îngerul ridică lespede*, la fel ca și a doua, *zăpada anului unu* (1994). Au urmat apoi, în ordine cronologică, *omul de litere/ viața de hîrtie* (1998), *pregătiri pentru marea călătorie* (2002) și *călătorie. exil* (2007). (...) Dacă primele poeme ale lui Gheorghe Mocuța sînt contaminate de mitologizarea prin topos a originii poetului, potrivit aplecării a mai tuturor poezilor de la mijlocul deceniului IX al veacului trecut, ca exercițiu indispensabil de identificare lirică personală („Câmpia secretă”, pusta Aradului, a Curticiului, imaginarul arhaic agrar recuperat și apropiat liric), în următoarele cărți poemele se încarcă încet dar sigur de tensiune existențială, de emoție și idee: nu doar vorbite, ci și îndurate de poet. Poemele devin tot mai dramatice, tot mai racordate la viața personală a autorului. „... astfel minuscula cicatrice de pe frunte/ când ai alergat la doi ani în întâmpinarea sobei de fier/ astfel sprânceana unde mai păstrez și acum/ amprenta colților unui dulău căzut la datorie/ în timpul exercițiilor de mitridatizare/ astfel fractura mîinii stîngi răsucită la spate/ de prietenii tăi contrabandiștii/ în sfârșit fermoarul înțepenit de pe abdomen/ capodopera doctorului ududek/ semne de recunoaștere ori de

câte ori realitatea îți cere parola” („semne particulare”, p. 6) Cunoașterea tinde spre puritate, ca în zen, spre atingerea punctului zero: golul, nimicul (...). În *călătorie.exil*, ultima carte antologată, viața ca accident, tensiunea ei, drama, emoția se acutizează insuportabil în pofida referinței culturale amăgitor compensatorii: „pe mine nu mă cheamă/ nici paleologu/ nici goma/ nici monica lovinescu// mie prietenii îmi spun mocuzini/ și am venit la paris/ să amân moartea/ cu o zi/ o săptămână/ cu un an/ și notez într-un jurnal/ cam tot ce mi se întâmplă// *si tu es jeune beau et riche/ tu es mort.*” („călătorie. exil” (p. 106). Nu lipsesc din antologie poemele eclatant construite printr-un melanj ingenios, român-francez, cumva ca la Șerban Foarță pe care nu o dată Gheorghe Mocuța îl urmează în prestidigitațiile sale prozodice: „...din *esplanade de la défense*/ privesc parisul – straniu dans/ arc de triumf și babilon/ delir de sticlă și beton/ reclame zgomot și turiști/ femei de noapte ariviști/ parisul tinerilor barzi/ *gavroche* prezicători bavarzi/ golani și fraieri – idioți/ victimizați și parigoți/ (ca iona-n burta celui chit/ *si tu me quittes je te quitte*)” („balada parisului nocturn” p.p. 117-118). (...) Gheorghe Mocuța e un poet nu doar foarte bun, ci și unul cu o amprentă personală inconfundabilă într-un peisaj liric destul de nivelat chiar sub acest aspect. Dacă postulăm că noaptea e timpul prielnic al lecturii, atunci cel matinal, cel al treziei pare predestinat scrisului. Aceasta ar fi ceea ce ne sugerează Gheorghe Mocuța cu ale sale *Pasiuni la capătul nopții* un titlu ce parafrazează o celebră carte a lui Céline. Sînt adunate aici o parte – mică – din cronicile literare publicate de Gheorghe Mocuța de-a lungul anilor în „Arca”. La fel ca celălalt poet importat al revistei, Romulus Bucur, Gheorghe Mocuța a ajuns cronicar literar mai mult din nevoie decît din voie. Lansînd „Arca” acum douăzeci de ani, ne-am dat seama că singura șansă a ei, ca revistă vie de cultură, iar nu ca o colecție de articole ori de texte beletristice publicate periodic, e să fie, întîi și întîi, o instituție critică, de receptare critică. Esența oricărei publicații e vocația ei critică. Ea dă certificatul de naștere al revistei. Scrise la început cu empatie și printr-o selecție impusă de afinitatea electivă personală, cronicile literare ale lui Gheorghe Mocuța au devenit, treptat, treptat, inconfundabile: ele îmbină o anumită simpatie – aproape fără excepție – a cronicarului față de autorul și cartea comentată cu o anumită finețe stilistică. Cronicile literare ale lui Gheorghe Mocuța sînt fără excepție frumoase. Înainte chiar de a fi – de altfel o poruncă a speciei – și judecați de valoare drepte. Nici o cronică literară a lui Gheorghe Mocuța nu desființează o carte proastă, o impostură literară, o idee caducă, un fiasco literar. Nici măcar, pe ici pe colo, căderi mai grave sau mai puțin grave literare. Toate cronicile lui sînt, cum s-ar zice, pozitive. E adevărat că în primul rînd acest lucru se justifică prin chiar selecția autorilor: mai toți au o notorietate neîndoielnică. (...) Dar chiar și-n aceste cronici, investiția de inteligență interpretativă (firește, uneori profitînd de buna intuiție a poetului din spatele cronicarului care recrează, pur și simplu, în spațiul comentariului critic, opera literară comentată), de rafinament expresiv, calitatea superioară a omului salvează obiectul comentat. „Pasiunile” ale lui Gheorghe Mocuța sînt rafinate exerciții hermeneutice care fie explorează opere literare veritabile, proaspete, bogate în sugestii, fie salvează altele mai terne, asumîndu-și-le singur ca teme literare personale, și, astfel, reprojectîndu-le, reinventîndu-le mai credibil estetic. Un fel generos de a le mîntui prin propriul său efort și talent.

(Vasile Dan, „Istoria emoțiilor mele”, „Arca”, nr. 1-2-3/ 2009)

C u p r i n s

îngerul ridică lespede (1992)

poem de întâmpinare/
balada sinelui/
balada înălțării/
mic tratat asupra naufragiului/
mergerea sufletului pe ape/
interogarea văzduhului/
interogarea adâncului/
balada profului de francă/
punerea în abis/
cuvântul mistic (I)
cuvântul mistic (II)
încercare asupra emoției/
frumoasa prizonieră/
îngerul ridică lespede/
ritual/
tăietura visului/
spectrul muzicii negre/
o reprezentare trucată a ochiului/
colecție particulară/
insomnie cu o carte/
poemul/
pelerinaj/
descrierea câmpului/
același câmp/
sacrificarea mieilor/
inscripție tombală/
lacul lia/
refugiul gețiana/
câinele vaagabond/
biblioteca naturii/
desolation road/
sezon de vânătoare/
despre o pasăre/
peisaj cu hippies/
calea celui șovăielnic/
manuscrisul/
versul/
poemul/
o relatare din obsedantul deceniu/
parabola sângelui scurs/
arta de a muri/
aperto libro/

zăpada anului unu (1994)

provincia/
scrisorile provinciale I
II
III
IV

V

VI (sigiliul comunei curticiului)

VII

VIII

drumul mătăsii/

bonne pensée du matin/

despre iminența primăverii/

autobuzul cu navetiști/

solstițiu de iarnă/

nu departe de lumea dezlănțuită/

o europă pentru fiecare

figusul aduce singurătatea/

compoziție cu virgil/

dulceața căminului/

5 nov. 1986/

păstorul cel bun/

semne particulare/

oțetul de mere/

aruncarea sorților/

într-o cută a meditației/

poem turnat /

bioritm/

poemul/

un gest simplu/

au clair de la lune/

bocancii de munte/

scrierea scrierii/

o privire piezișă/

poemele suspendate/

învățăture către fiu (I)

învățăture către fiu (II)

între două băți de clopot/

portretul tinerei profesoare/

epistolă către un prieten/

la porțile europiei/

șapte zile care au zguduit lumea/

omul de litere/ viața de hârtie (1998)

viața lumii/

poem cu răspundere limitată/

șapte vaci slabe/

viața la țară/

zodiac/

acarul păun/

gândul curat al dimineții/

somnul națiunii/

lamentația poetului rămas/

fiul ploii/

cocon/

fin de siècle/

accident/

poem de tranziție/

globule albe și roșii/
pulsar/
o pagină din existența noastră/
doxuri & poezie/
întâmplare din obsedantul deceniu/
chipul câmpiei/
insomni/
underground/
icoane pe sticlă/
ovidiu la tomis/
gingko biloba/
simulacre/
prietanii spulberate/
poemul ca obstacol și ieșire din impas/
prietanii spulberate/
ars poetica/
omul de litere/ viața de hârtie/
la aceeași masă/
(punerea în abis)/
poetul/
alibi
cădere liberă/
prizonierul propriului text/
colecția de pipe/
darstellung/
tratament fabulatoriu/
la un țârm/
titlu pentru un tablou de alasu/
oradea în patru prieteni/
doi poeți ș-o pisică neagră/
adam puslojić/
după-amiaza unor fauni/
scrisoare de la moara lui christian duray/
introducere în teoria poemului pentru emanați politicieni și târfe/
un tête-à-tête cu bardul de la mircești/
avertisment: la vie est brève/

pregătiri pentru marea călătorie (2002)

pregătiri pentru marea călătorie/

loc de pierzanie/

licâr/
descriptio romaniae(I)
descriptio romaniae(II)
descriptio romaniae(III)
ora aurorală/
vis erotic cu realitatea fierbinte/
epistolă către fratele întuneric/
trupul scris/
strigoi/
diferența specifică/
drumul spre cer/

bardezi/
vină și pedeapsă/
levitația corpului astral /
trunchiul doborât al tăietorului de lemne/
visul podgoreanului/
convalescență/
loc de pierzanie/
despre închipuire/
pipe-wind/
operație pe cordul timpului/
popas/
tentamen/
invitation au voyage /
balada parisului nocturn/
balada cibernautului călător/
balada jucătorului de șah/
călătorie. exil (2007)
(pe mine nu mă cheamă)/
vague à l'âme/
afiș /
la science du poème/
paris'68/
satiră. duhului meu/
jurnal/
bobigny/
mardi gras. lăsata secului/
melting pot la hotel pasteur/
poem de metrou/
aștept metrou'n place des fêtes/
povestea șoricelului călător/
chef românesc/
st. germain-des-prés/
adio. la pont neuf/
sirene negre/
colțul meu de paradis/
poet devorându-și fiul/
(am trecut de multe ori podul mirabeau)/
52/
poeme de metrou/
moarte & solduri la paris/
prise de sang/
oșeni la clichy/
sonet ratat/
mierle negre/
muzeul carnavalet/
reportaj din parisul în flăcări/
călătorie/
exil/
supraviețuire/
cineva mă tot scrie și mă șterge în textul infinit/
Referințe critice/

